

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
NEMESKÜRTY ISTVÁN TANÁRKÉPZŐ KAR

Nyilvántartási szám:
számú példány

A tanári felkészítés közös tantárgyainak ajánlott tanterve

**Alkalmazandó:
a 2025/2026 tanévtől felmenő rendszerben**

Szenátusi döntés	Fenntartói döntés
Elfogadta a Szenátus 79/2025. (VI. 25.) számú határozatával.	Jóváhagyta a Fenntartó 79/2025. (VI. 25.) számú határozatával.

Budapest, 2025

A szakfelelős: Tisztartó Márk, közszolgálati egyetemi docens, szakfelelős

A szakirányok/specializációk felelősei

Az ajánlott tanterv jogi hátterét az alábbi főbb jogszabályok és egyetemi szabályzatok képezik:

1. A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény;
2. A Nemzeti Közsolgálati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. törvény;
3. A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 87/2015. (IV. 9.) Korm. rendelet;
4. A Nemzeti Közsolgálati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 363/2011. (XII.30.) Korm. rendelet;
5. A felsőoktatásban szerezhető képesítések jegyzékéről és az új képzések létesítéséről szóló 65/2021. (XII. 29.) ITM rendelet, valamint a felsőoktatási szakképzések, az alap- és mesterképzések képzési és kimeneti követelményeiről szóló vonatkozó miniszteri közlemény;*
6. Az államtudományi képzési terület képzéseiről szóló 534/2023. (XII. 5.) Korm. rendelet (államtudományi képzési területhez tartozó képzés esetén); **
7. A Nemzeti Közsolgálati Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata;
8. A képzésekkel kapcsolatos eljárásrendről szóló rektori utasítás.

A képzés hitelesítő adatai

Kari Tanács határozatának száma:	39/2025. (VI. 23.)
Szenátusi határozat száma:	79/2025. (VI. 25.)
Fenntartói határozat száma:	79/2025. (VI. 25.)
MAB kód:	-
MAB határozat száma:	-
OH nyilvántartásba vételi szám:	-
A képzés FIR kódja:	-
A meghirdetés első tanéve:	2025/2026

*nem államtudományi képzési területhez tartozó képzés esetén

**államtudományi képzési területhez tartozó képzés esetén

Tartalomjegyzék

1. A szak megnevezése	5
2. Képzési terület, az NKE tv. 3. §-ában meghatározott felsőoktatási terület.....	5
3. A szak szakirányai/specializációi	5
4. Végzettségi szint.....	5
5. A szakon szerezhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése	5
6. A képzés célja és az elsajátítandó szakmai kompetenciák	5
7. A képzés időtényezői.....	13
8. A képzés felépítése.....	14
9. A tanóra-, kredit- és vizsgaterv	14
10. Az előtanulmányi rend	14
11. Az ismeretek ellenőrzési rendszere	15
12. A záróvizsga.....	15
13. A szakdolgozat/diplomamunka	16
14. Az oklevél	16
15. A szakmai gyakorlat.....	17
16. A külföldi részképzés céljából nemzetközi hallgatói mobilitásra felhasználható időszak (mobilitási ablak)	18
17. További szakspecifikus követelmények	18
A tantárgyi programok listája	21
TANTÁRGYI PROGRAMOK.....	22
1. számú melléklet: Tanóra-, kredit- és vizsgaterv.....	115
2. számú melléklet: Előtanulmányi rend	116

1. A szak megnevezése

tanári felkészítés közös tárgyai

2. Képzési terület, az NKE tv. 3. §-ában meghatározott felsőoktatási terület pedagógusképzés

3. A szak szakirányai/specializációi

4. Végzettségi szint

mesterfokozat (magister, master of arts, rövidítve: MA)

5. A szakon szerezhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése

-

6. A képzés célja és az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A tanárképzésben megszerezhető pedagóguskompetenciák (tudás, képességek, attitűd):

Szakmai feladatok, szaktudományos, szaktárgyi, tantervi tudás területén

- Tudás

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanulásméleti, valamint tantervi tudásnak.

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel.

Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel.

Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodásfejlesztésének segítségével.

Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Tisztában van az ismeretforrások jogi, technikai-szervezési szabályaival és konstruktív felhasználási megoldásaival.

Ismeretekkel rendelkezik a mesterséges intelligenciáról, és ismeri a köznevelésben, a nevelésben-oktatásban és az adminisztratív feladatok elvégzésében történő alkalmazási lehetőségeit.

- Képességek

A szakképzett tanár képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai és a pedagóguskompetenciák fejlesztésére irányuló képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására.

Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére.

Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Képes a tanulók előzetes tudására építeni, az esetleges megértési nehézségeket leküzdeni.

Képes a különböző nevelési és oktatási céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására és megvalósítására; a hagyományos és az információs és kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony és szakszerű alkalmazására.

Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni és azokat elkötelezetten átadni a tanulóknak.

- Attitűd (viszonyulás)

A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának, tanulási képességeinek és szociális készségeinek folyamatos fejlesztése iránt.

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket.

Együttműködésre törekszik a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeinek pedagógusaival.

Tudatosan él a transzferhatás kihasználásának lehetőségeivel.

Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényének a felébresztésére és fenntartására.

Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók területén

- Tudás

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, azok szaktárgyi tartalmait, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az oktatás tartalmi szabályozásában.

Tisztában van a tervezéshez szükséges hiteles és megbízható információforrások körével és azokkal a kritikai szempontokkal, amelyek ezek kiválasztásához és értékeléséhez szükségesek.

Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi háttérét, tantervi és vizsgakövetelményeit. Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerzés folyamatát meghatározó szaktudományos, tanuláselméleti, módszertani és lélektani kritériumokat.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Tisztában van a köznevelésnek és a szakképzésnek a társadalom fejlődésében betöltött szerepével, a nemzet közösségének kohéziójára gyakorolt hatásával.

- Képességek

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

A tervezés során képes a rendszerszemléletű megközelítésre, szakszerűen számba tudja venni a tervezőmunkáját meghatározó makro-, mezo- és mikroszintű tényezőket.

Pedagógiai munkáját képes úgy megtervezni, hogy szem előtt tartja az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott alapelveket és helyzetértékelést, el tudja végezni a rendelkezésére álló infrastruktúra és a tantervi célkitűzések összehangolását.

Képes pontosan meghatározni a tanítandó tartalmak jelentőségét, több oldalról meg tudja közelíteni az ezekből felépíthető rendszereket, megfelelő szakmai érvekre támaszkodva ki tudja választani a tanulás-tanítás megfelelő stratégiáit, módszereit és eljárásait.

Képes a tananyag súlypontjait, más tantárgyakkal való összekapcsolódásának lehetőségeit a tantervi előírásokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz életkori, képességbeli, érdeklődésbeli sajátosságaihoz igazítani.

Képes a szaktárgy tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra.

Képes módszertani felkészültségére támaszkodva a tanítás-tanulás folyamatában meghatározott célokhoz, a tanulócsoporthoz sajátosságaihoz és az intézmény által biztosított lehetőségekhez alkalmazkodva kreatívan, alternatív lehetőségeket kínálva szakmailag megbízható és felelősségteljes döntést hozni.

Képes a szaktárgy tanórai és tanórán kívüli tanulásának tervezésére a tanári képesítésének megfelelő korosztály, valamint a felnőttoktatás keretében is.

- Attitűd (viszonyulás)

Tervezőmunkája során a legkorszerűbb elméleti és gyakorlati tudásra épít, és a kimeneti célokhoz alkalmazkodva határozza meg a tanítási-tanulási folyamatot, az alkalmazható módszereket, az optimális munkaformákat és a felhasználható segédeszközöket.

A szakképzett tanár rendelkezik olyan fokú flexibilitással, amely lehetővé teszi a tervdokumentumoktól való esetenkénti eltérést, amennyiben az észszerű pedagógiai megfontolások és a tanulócsoporthoz érdekei úgy kívánják.

A tervezés során együttműködik kollégáival és a tanulókkal, alkotó módon építi be tervezőmunkájába az adott tanulócsoporthoz szerzett tapasztalatait, szem előtt tartva a méltányosság elvét.

Saját munkáját reflektíven, fejlett kritikai érzéssel szemléli; ébren tartja magában a módszertani megújulás igényét, szakmai eszköztára folyamatos bővítésének szándékát.

A tanulás támogatása területén

- Tudás

A szakképzett tanár ismeri az általános pedagóguskompetencia-fejlesztés keretében tanult pedagógiai és pszichológiai elméletek, módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.

Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.

Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motivációelméletekről, azok iskolapedagógiai alkalmazhatóságáról, továbbá a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről.

Ismeri a legalapvetőbb tanulási-tanítási stratégiákat, ismeri a tanulási környezetek jellemzőit.

Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel.

Tisztában van a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességet potenciálisan befolyásoló hatásaival.

Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátosságait, ötleteit, kezdeményezéseit.

Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit.

Tájékozott a differenciált, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben.

Ismeri az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés jelentőségét.

- Képességek

A szakképzett tanár képes a tanulási-tanítási céloknak megfelelő oktatási stratégiákhoz a motivációt, a differenciálást, a tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák adekvát alkalmazására.

Képes a nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére.

Képes az érdeklődés, a figyelem folyamatos fenntartására, a megértés élményének biztosítására, a tanulási nehézségek felismerésére a tanított korosztályi csoportban és a felnőttoktatás keretében is.

Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

Képes a hagyományos és az információ- és kommunikációtechnológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására.

Képes az egész életen át tartó tanulás képességrendszerének megalapozására, technikáinak gyakoroltatására.

- Attitűd (viszonyulás)

A szakképzett tanár alapvető fontosságúnak tartja a tanulás kompetenciáinak fejlesztését, valamint alakuljon ki benne az ismeretátadás felelősségének tudata.

Nagy hangsúlyt fektet a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosítására, a hatékony tanuláshoz szükséges tudás és képességek megszerzésére, különös tekintettel az egész életen át tartó tanulásra.

Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében, továbbá figyelembe veszi a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit az optimális tanulási környezet, tanulási légkör szempontjából.

Törekszik az életkori, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

Irányítja a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolását, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kialakítását.

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség területén

- Tudás

A szakképzett tanár széles bázisra épülő interdiszciplináris tudással rendelkezik a tanulói személyiség sajátosságairól és fejlődéséről, személyiségalkító munkája értékrendjének alapjait az alaptörvény szellemében határozza meg.

Nevelési gyakorlatát jól megalapozó ismeretekkel rendelkezik a szocializáció minden színteréről és a perszonalizáció folyamatát meghatározó tényezőkről.

Széles körű ismeretekre támaszkodik a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. tv. 4. § 13. pontja szerinti kiemelt figyelmet igénylő tanulók nevelése és fejlesztése során.

Megbízható ismeretei vannak a tanulók megismerésének pedagógiai és pszichológiai módszereire vonatkozóan.

Tisztában van az integráció és inklúzió fogalmával, fajtáival, valamint az integrált és inkluzív nevelés iskolán belüli megvalósíthatóságának lehetőségeivel.

Ismeri a szaktárgya tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek feltérképezésének és kibontakoztatásának módszereit.

Tisztában van szaktárgya és az ahhoz kapcsolódó műveltségterület személyiségformáló hatásaival.

Ismeri az online környezet sajátosságait, átlátja a virtuális világ személyiségfejlődésre gyakorolt hatásait.

Alapos tájékozottsággal rendelkezik az online környezetben rejlő veszélyekről.

- Képességek

A szakképzett tanár képes árnyalt és minden részletre kiterjedő képet kialakítani a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlettségi szintjéről.

Képes olyan tanulási környezet kialakítására, amelyben a tanulók értékesnek és kompetensnek érezhetik magukat, és amelyben megtanulják tisztelni az eltérő kulturális közegekből érkező társaikat.

A tanulókat egymás elfogadására, kölcsönös támogatására és előítélet-mentes együttműködésre neveli.

A szakképzett tanár képes a különböző adottságokkal, képességekkel és tudással rendelkező tanulók és tanulócsoportok differenciált fejlesztésére, valamint a tanítási és fejlesztési módszerek szakszerű megválasztására, alkalmazására, a pályaorientáció segítésére.

Tudatosan teremt olyan pedagógiai helyzeteket, amelyek a leghatékonyabban támogatják a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését.

Képes az elért eredmények tükrében saját szakmai álláspontját és a tanulókról alkotott képét revideálni és ennek megfelelően az új fejlesztési stratégiáit meghatározni.

- Attitűd (viszonyulás)

Nyitott a kiemelt figyelmet igénylő tanulók speciális szükségleteire, elfogadó attitűddel viszonyul a tanulói közösségben megjelenő heterogenitáshoz.

Ösztönzi a tanulók közti konstruktív véleménycserét, kiaknázza az együttnevelésből fakadó lehetőségeket, fejleszti a tanulók empátiás képességét és toleranciáját.

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység területén

- Tudás

A szakképzett tanár megalapozott neveléstudományi, pszichológiai és szociológiai tudással rendelkezik a szocializációról és a perszonalizációról, az egyéni bánásmódot igénylő és a hátrányos helyzetű tanulókról, valamint a társadalmi és csoportközi folyamatokról.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

A szakképzett tanár tudományos kutatásokkal igazolt tudással rendelkezik a különböző tanulási környezetben megvalósuló szocializációs folyamatokról és ezek hatékony kezelésének lehetőségeiről, a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek formálódásának pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságairól, az esélyteremtési lehetőségekről.

Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó, fontosabb feltáró módszereket, valamint a kutatási eredményekkel bizonyítottan eredményes fejlesztésüket elősegítő pedagógiai módszereket.

- Képességek

A szakképzett tanár képes értelmezni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét, s a pedagógiai munkájában képes építeni ezekre.

Képes az iskolai és osztálytermi, továbbá a különböző tanulási környezetben megvalósuló toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

A szakképzett tanár képes a rá bízott tanulókból közösséget formálni, a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják a közösségek fejlődését és egészséges működését.

Mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során képes alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket.

Képes a konfliktusok és a bántalmazás megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére.

Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

- Attitűd (viszonyulás)

A szakképzett tanár felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, törekszik mindenkinben meglátni és felmutatni az értékeket, valamint pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához. Érzékeny a tanulók egyéni problémáira.

A szakképzett tanár elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi.

Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét és értékeit tiszteljék.

Nyitott a különböző tanulási környezetekben megvalósuló szocializációs, támogató folyamatok lehetőségeinek megismerésére, elfogadja és érti azok működését.

Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál.

Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását.

Kész figyelembe venni az adott tanulócsoporthoz sajátosságait, szociális felkészültségét.

Törekszik a tanulók fiatalos nézetrendszeréről minél több ismeretet szerezni.

Igyekszik elsajátíttatni tanulóival jogaikat és kötelességeiket.

Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése területén

- Tudás

A szakképzett tanár rendelkezik azzal a pedagógiai, hermeneutikai és ismeretelméleti tudással, amely segíti őt a pedagógiai folyamatok többretegű, komplex értelmezésében.

Alaposan ismeri azokat a diagnosztikai, mérésmetodikai szabályokat, amelyek garantálják az értékelő tevékenység megbízhatóságát és objektivitását.

Ismeri azokat a külföldi és hazai módszereket, amelyeket a szaktárgy tanítása során fejlesztett kompetenciák mérésére alakítottak ki.

Megfelelő ismeretekkel rendelkezik az infokommunikációs technikával támogatott értékelés módszereiről.

Tisztában van azokkal a tényezőkkel, amelyek veszélyeztetik az értékelés objektivitását; tudja, milyen jelenségek járulhatnak hozzá ahhoz, hogy a pedagógus irreális képet alakítson ki munkája eredményességéről.

Ismeri a fejlesztő értékelés nemzetközi trendjeit és gyakorlatát.

Naprakész ismeretei vannak a differenciált értékelés elméleti alapjairól és alkalmazásának lehetőségeiről.

- Képességek

Képes a korrekt adatfelhasználás elveit szem előtt tartva kezelni és elemezni a tanulói tudás értékelésekor kapott eredményeket.

Képes tudatosan és tervszerűen kialakítani a tanulók reális önértékelését és fejleszteni a tanulók önismeretét a megfelelően kiválasztott ellenőrzési módszerek által.

Képes a közösség kohézióját és a tanulók szociális kompetenciáit fejleszteni a társak általi értékelés gyakorlatának kialakításával.

Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás és az individualizálás szempontjait a heterogén összetételű tanulócsoporthoz. Képes szem előtt tartani a tanulók érzelmi fejlesztését is az értékelés folyamatában, meg tudja győzni a tanulókat az együttérzés és a szolidaritás jelentőségéről.

Képes az országos, illetve a helyi mérési eredmények szakszerű értelmezésére, le tudja vonni ezekből a megfelelő következtetéseket, képes munkáját a kapott eredmények tükrében felülvizsgálni és az esetleges hibákat javítani.

- Attitűd (viszonyulás)

Törekszik az objektív értékelés követelményének betartására, és tiszteletben tartja az értékelés etikai normáit.

Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett, törekszik olyan értékelési rendszer kialakítására, amelyben érvényesülhetnek a méltányosság szempontjai is.

Környezeti nevelésben mutatott jártasság, a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselője és a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök átadásának módja területén

- Tudás

A szakképzett tanár tájékozott az ENSZ által megfogalmazott fenntartható fejlődési célok és alapelvek tekintetében.

Ismeri az országos és intézményi szintű pedagógiai dokumentumok fenntarthatóságra nevelésre vonatkozó elvárásait.

Szakterületének megfelelő tudása van a környezeti nevelésről és a fenntarthatóság fogalmáról, alapelveiről.

Ismeri a fenntarthatóság értékeit, az alapvető ok-okozati összefüggéseket.

Tudja, hogy a Nemzeti alaptanterv egyik kiemelt fejlesztési területe maga a fenntarthatóság. Ismeri az alaptanterv elvárását, mely szerint a felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Ismeretekkel rendelkezik az erőforrások megújulási képességéről, a tudatos, takarékos és felelősségteljes használati módokról, azok életkori sajátosságokhoz és a tanulók előzetes tudásához igazodó iskolai és iskolán kívüli pedagógiai feldolgozásáról.

Ismer az aktív és felelősségteljes pedagógusszerep betöltése szempontjából is lényeges, az iskolai nevelés és az intézmények számára mintaadó környezeti nevelési, fenntarthatósági programokat, jó gyakorlatokat.

- Képességek

A szakképzett tanár képes a fenntarthatósági és környezeti nevelési célokat szolgáló, motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók környezettudatosságát, problémamegoldási és együttműködési képességét fejlesztő, szaktárgyi és tantárgyközi tartalmakhoz kötött tanulási folyamatok szervezésére, irányítására és értékelésére.

Képes a fenntarthatóságra nevelés gyakorlatában a megfelelő nevelési módszerek kiválasztására, adaptív alkalmazására és hatékony nevelési gyakorlatok folytatására.

Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit. Képes megértetni az ok-okozati összefüggéseket és rávilágítani a globális kihívások és helyi cselekvések közötti kapcsolatokra és megoldási lehetőségekre.

Képes a tanulók életkori szintjén a fenntartható és nem fenntartható rendszerek, cselekvések és attitűdök (viszonyulások) bemutatására, megértetésére.

- Attitűd (viszonyulás)

A szakképzett tanár szakterületének megfelelő szintetizált tudása birtokában törekszik beépíteni a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés értékeit, célkitűzéseit és alapelveit mindennapi pedagógiai tevékenységébe.

Arra törekszik, hogy kialakítsa a tanulóknak az aktív cselekvés igényét és a felelős magatartást a fenntarthatóság érdekében, és ezért együttműködik közvetlen környezetével.

Fontosnak tartja az alapvető környezettudatos magatartási normák betartását és betartatását.

Bátorítja a környezettel kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kinyilvánítását.

Rávilágít a személyes felelősségvállalás fontosságára, és személyes példaadással is törekszik megerősíteni a tanulókat abban, hogy saját viselkedésükkel és cselekedeteikkel járuljanak hozzá egy fenntartható jövő kialakításához.

Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás területén

- Tudás

A szakképzett tanár rendelkezik az oktatás-nevelést segítő kommunikáció sajátosságaival kapcsolatos tudással.

Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkát segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól és hatásairól.

Ismeri a digitális technológiai alapú kommunikációs csatornákat, alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és veszélyeivel.

- Képességek

A szakképzett tanár saját tanítási területén mind szóban, mind írásban képes érthetően, árnyaltan kifejezni magát. Képes a szakszerű, nyílt és hiteles kommunikációra a tanulókkal, szülőkkel, tanártársaival, valamint az iskolai és az iskolán kívüli munkatársaival.

Képes kommunikálni online platformokon keresztül is. A szakképzett tanár pedagógiai helyzetekben képes a mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, támogató kommunikációra.

A szakképzett tanár képes a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő, kultúraazonos együttműködésre a szülőkkel és tanulókkal.

- Attitűd (viszonyulás)

A szakképzett tanár fontosnak tartja a tanulókkal és szülőkkel való együttműködés, társas megértés megvalósítását az oktatási és nevelési folyamat hatékonyságának érdekében.

Elkötelezett a tanártársaival való aktív együttműködés iránt.

Igényli a pedagógiai munkájával kapcsolatos rendszeres visszajelzéseket, nyitott azok befogadására.

Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad.

Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.

Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására.

Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.

Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért területen

- Tudás

A szakképzett tanár ismeri a pedagógusszerep betöltéséhez és a szakmai fejlődéséhez szükséges, neveléstudományi, szociológiai, pszichológiai kutatási eredményekkel igazolt tudás forrásait.

Ismeri a pedagógusszakma jogi és etikai szabályait, normáit.

Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szakmai fejlődésben betöltött szerepéről, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.

Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

- Képességek

A szakképzett tanár képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására. Döntéseiben képes a szakmai önreflexióra és önkorrekcióra.

A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését képes folyamatosan értékelni, elemezni.

Képes pedagógiai tapasztalatai és nézetei reflektív és mérlegelő értelmezésére, elemzésére, értékelésére.

Képes meghatározni saját szakmai elhivatottságát, szerepvállalását.

A pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.

Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival.

Képes kutatási módszerek használatára.

- Attitűd (viszonyulás)

Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére.

Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.

Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.

A szakképzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, átgondolásában, tudományos források alapján megfelelő válaszok kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.

A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.

7. A képzés időtényezői

10 félév

A képzési idő részletezése:

A fokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma	80 kredit
Összes hallgatói tanulmányi munkaóra	2400
Hallgatói munkamennyiség kreditben egy tanulmányi félévben (átlagos kreditszám):	8
Egy tanulmányi félévben a tanórák száma nappali munkarendben	átlagosan 31,6 tanóra

A heti tanórák jellemző száma nappali munkarendben	átlagosan 2,3 tanóra, ebből a kredithez rendelt tanórák száma átlagosan: 4 tanóra
Egy tanulmányi félévben a tanórák száma levelező munkarendben	átlagosan 0 tanóra
Szakmai gyakorlat időtartama:	Szaktárgyi tanítási gyakorlat 1. - 3 hét (8. szemeszter) Szaktárgyi tanítási gyakorlat 2. - 3 hét (8. szemeszter) Szaktárgyi tanítási gyakorlat 3. - 3 hét (9. szemeszter) Szaktárgyi tanítási gyakorlat 4. - 3 hét (9. szemeszter) Összefüggő egyéni gyakorlat

8. A képzés felépítése

8.1. A szakdolgozat vagy diplomamunka elkészítéséhez rendelt kreditek száma:

Szakdolgozat: 5 kredit

Szakmai portfólió: 5 kredit

8.2. Szakmai gyakorlati képzéshez rendelt kreditek száma:

40 kredit

8.3. A szakirány elvégzésével összegyűjtendő kreditek minimális száma:

-

9. A tanóra-, kredit- és vizsgaterv

A tanóra-, kredit- és vizsgaterv tartalmazza oktatási időszakonkénti bontásban az összes tantárgy (kritériumkövetelmény – a továbbiakban együtt: tantárgy) vonatkozásában

- a tantárgyak Neptun-kódját,
- a tantárgyak jellegét (kötelező, kötelezően választható, szabadon választható, kritériumkövetelmény),
- a meghirdetés féléveit,
- a tantárgyak heti és félévi vagy félévi óraszámát a tanóra típusa szerinti bontásban,
- a tantárgyakhoz rendelt krediteket,
- a hallgatói teljesítmény értékelésének módját (számonkérés);
- a tantárgyfelelős szervezeti egységet és a tantárgyfelelős személyét.

A tanóratípusok rövidítései:

- előadás: EA
- szeminárium: SZ
- gyakorlat: GY
- e-szeminárium: ESZ
- további szükséges rövidítések

A tanóra-, kredit- és vizsgatervet az 1. számú melléklet tartalmazza.

10. Az előtanulmányi rend

A tanterv határozza meg, hogy az egyes tantárgyak felvételéhez milyen más tantárgyak előzetes vagy egyidejű teljesítése szükséges (előtanulmányi rend).

Az előtanulmányi rendet a 2. számú melléklet tartalmazza.

11. Az ismeretek ellenőrzési rendszere

A tananyag ismeretének ellenőrzése és értékelése történhet:

- a) szorgalmi időszakban a tanórán tett írásbeli vagy szóbeli számonkéréssel, írásbeli (zárhelyi) dolgozattal, otthoni munkával készített feladat értékelésével vagy gyakorlati feladat-végrehajtás értékelésével félévközi jegy formájában;
- b) a vizsgaidőszakban tett vizsgával;
- c) a félévközi követelmények és a vizsga alapján együttesen.

Kredittel nem rendelkező kritériumkövetelmény esetén annak teljesítésének feltétele önmagában az aláírás is lehet.

A hallgató tanulmányait záróvizsgával fejezi be. A záróvizsga az oklevél megszerzéséhez szükséges ismeretek, készségek és képességek ellenőrzése és értékelése, amelynek során a hallgatónak arról is tanúságot kell tennie, hogy a tanult ismereteket alkalmazni tudja.

Az értékeléstípusok rövidítései:

- évközi értékelés: ÉÉ / évközi értékelés (((záróvizsga tárgy((ÉÉ(Z))))
- gyakorlati jegy: GYJ / gyakorlati jegy (((záróvizsga tárgy((GYJ(Z))))
- kollokvium: K / kollokvium (((záróvizsga tárgy((K(Z))))
- beszámoló: B
- projektfeladat: PF
- alapvizsga: AV
- szigorlat: SZG
- komplex vizsga: KV
- záróvizsga: ZV

Az ismeretek ellenőrzésének rendjét részletesen a vonatkozó jogszabályokban, valamint a Tanulmányi és Vizsgaszabályzatban meghatározottak alapján:

- a jelen ajánlott tanterv részét képező tantárgyi programok, valamint
- a záróvizsga tekintetében a jelen fejezet 12. pontja határozzák meg.

12. A záróvizsga

12.1. A záróvizsgára bocsátás feltételei

A záróvizsgára bocsátás feltételei:

- az abszolutórium (végbizonyítvány megszerzése): a tantervben előírt vizsgák eredményes letételét és – a szakdolgozat (diplomamunka) elkészítésének kivételével – más tanulmányi követelmények teljesítését, illetve a képzési és kimeneti követelményekben előírt kreditpontok megszerzését igazolja, amely minősítés és értékelés nélkül tanúsítja, hogy a hallgató a tantervben előírt tanulmányi és vizsgakövetelménynek mindenben eleget tett
- a bírálaton részt vett szakdolgozat/diplomamunka

12.2. A záróvizsga részei

- a szakdolgozat eredményes megvédése (SzD);
- záróvizsga tantárgyak meghatározott témaköreit összefogóan több elemből álló elemenkénti szóbeli vizsga (ZV, szakmódszertani tárgyaknál SzM);
- tanári portfólió véde (P).

A záróvizsga kétszakos tanári képzés esetén öt részből, egyszakos tanári képzés esetén négy részből álló, önálló komplex jellegű számonkérés.

Első része a bírálaton részt vett szakdolgozat véde és értékelésének megállapítása (SzD).

A záróvizsga bizottság tehát külön, ötfokozatú érdemjegyet ad a szakdolgozatra.

Második része az osztatlan tanárképzés egyik szakjához, vagy egyszakos képzés esetén szakjához kapcsolódó szaktárgyi szóbeli vizsga (ZV1).

Harmadik része a kétszakos osztatlan tanárképzés másik szakjához kapcsolódó szaktárgyi szóbeli vizsga (ZV2).

Egyszakos tanárképzés esetén a harmadik része, kétszakos tanárképzés esetén a negyedik része a tanári portfólió védelése (P).

Egyszakos tanárképzés esetén a negyedik része, kétszakos tanárképzés esetén az ötödik része a szakmódszertani vizsga. E vizsgarész egyszakos tanárképzés esetén egy részből, kétszakos tanárképzés esetén két alrészből áll, a szakonkénti szakmódszertani vizsgából (SzM1 és SzM2), amelyek átlaga adja a szakmódszertani részjegyét.

12.3 A záróvizsga eredménye

Feleletükre a hallgatók egy ötfokozatú érdemjegyet kapnak.

A záróvizsga eredménye megállapításának módja.

A TVSZ értelmében a záróvizsga érdemjegyét a kapott osztályzatok számtani átlaga adja. Bármelyik elem vizsgatételére kapott elégtelen osztályzat esetében a záróvizsga értékelése elégtelen. A több elemből álló záróvizsga esetén az egyes elemeket külön érdemjeggyel kell értékelni.

A záróvizsga eredményét – a részeredményeinek egyszerű átlaga képezi, az alábbiak szerint:

- Egyszakos tanárszak esetében: $ZvÖ = (SzD + Zv1 + SzM + P) / 4$

- Kétszakos tanárszak esetében: $ZvÖ = (SzD + Zv1 + Zv2 + SzM + P) / 5$

Azaz a záróvizsga összesített eredménye a fent meghatározott záróvizsgarészekre adott osztályzatok összegének egyszerű átlaga.

13. A szakdolgozat/diplomamunka

A szakdolgozat/diplomamunka elkészítésének rendjét, tartalmi és formai követelményeit egyebekben a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat határozza meg.

14. Az oklevél

14.1. Az oklevél kiadásának feltétele

Az oklevél kiadásának feltétele az eredményes záróvizsga.

14.2. Az oklevél minősítésének megállapítása

Az oklevél minősítése megállapításnak részletes szabályai a TVSZ 56. § (3)-(5) bekezdésében meghatározottak szerint:

„(3) Az oklevél minősítését, ha a szak ajánlott tanterve másképpen nem rendelkezik, az alábbiak egyszerű átlaga adja meg:

a) a szakdolgozat védésére adott osztályzat;

b) a záróvizsga szóbeli részére adott (több elemből álló vizsga esetén az elemekre adott osztályzatok átlaga egész számra kerekítve) egy osztályzat;

c) a gyakorlati záróvizsgára adott osztályzat (ha van);

d) a teljesített félévek (két tizedesig kifejezett) súlyozott tanulmányi átlagának átlaga:

$$(SZD + ZV + GY + (\hat{A}1 + \dots + \hat{A}n)/n) / 4$$

Amennyiben a záróvizsga nem tartalmaz gyakorlati elemet:

$$(SZD + ZV + (\hat{A}1 + \dots + \hat{A}n)/n) / 3$$

(4) Az oklevél minősítésének megállapítása az alábbi határértékek figyelembevételével történik, ha a fenti módszer alapján számított érték:

a) kitűnő, ha az átlag 5,00

b) jeles, ha az átlag 4,51-4,99

c) jó, ha az átlag 3,51-4,50

d) közepes, ha az átlag 2,51-3,50

e) elégséges, ha az átlag legalább 2,00 – de legfeljebb 2,50.

(5) Kiváló eredménnyel végez az a hallgató, akinek oklevél-minősítése kitűnő. Kiváló eredménnyel végez továbbá az is, aki jeles, valamint az összes többi vizsgájának és gyakorlati jegyének átlaga legalább 4,51.”

15. A szakmai gyakorlat

Szaktárgyi tanítási gyakorlat 1., 2., 3. és 4.

A Szaktárgyi tanítási gyakorlat 1. 2. 3. 4. tárgyak teljesítése kötelező. Teljesítésük nélkül a 10. félév Összefüggő egyéni iskolai gyakorlat tárgy nem kezdhető meg.

A Szaktárgyi tanítási gyakorlat 1. és Szaktárgyi tanítási gyakorlat 2. tárgyak keretében a 8. félévben, valamint Szaktárgyi tanítási gyakorlat 3. és Szaktárgyi tanítási gyakorlat 4. tárgyak keretében 9. félévben a hallgató a szakjainak megfelelő tanítási és egyéb iskolai feladatokat végez gyakorlóiskolai vezetőtanár és egyetemi tanárképző szakember folyamatos irányítása mellett. Mindkét tárgy legalább 75%-át a köznevelési intézményben végzett tanítás és a tanításhoz kapcsolódó tevékenységek teszik ki. A fennmaradó részt a hallgató, a vezetőtanár és az egyetemi tanárképző szakember konzultációi töltik ki, amelyek során feldolgozzák az iskolai tanítási és nevelési-oktatási tanári tevékenységekhez kapcsolódó tapasztalatokat.

A tárgy keretében a hallgatók (mindkét) szakjukra vonatkozóan meghatározott szempontok alapján pedagógiai naplót készítenek, amely részletesen tartalmazza a tárgyak keretében végzett tevékenységeiket, azok kiértékelését a szakemberekkel történt konzultációk alapján, valamint a hallgató önreflexióját a tanári tevékenységeit illetően.

A hallgató a pedagógiai naplójára és tanítási tevékenységére írásbeli értékelést kap az adott szakos vezetőtanárától. Az egyes tárgyak teljesítését igazoló érdemjegyet a vezetőtanár állapítja meg.

A természettudomány-környezettan osztatlan tanárszakon a hallgató a 8. félévben a Szaktárgyi tanítási gyakorlat 1. tárgy keretében természettudományi, a Szaktárgyi tanítási gyakorlat 2. tárgy keretében pedig környezettani tanítási gyakorlatot végez; a 9 félévben a hallgató a Szaktárgyi tanítási gyakorlat 3. tárgy keretében természettudományi, a Szaktárgyi tanítási gyakorlat 4. tárgy keretében pedig környezettani tanítási gyakorlatot végez gyakorlóiskolai vezetőtanár és egyetemi tanárképző szakember folyamatos irányítása mellett.

A német nyelv és kultúra tanára, valamint az angol nyelv és kultúra tanára szakon a 8. és 9. féléves Szaktárgyi tanítási gyakorlatokat csak a szakon előírt nyelvi kompetenciaszigorlatok teljesítése után kezdheti meg a hallgató.

Összefüggő egyéni gyakorlat

A tárgy teljesítése kötelező.

A 283/2012. (X. 4.) Korm. rendelet 3. § (3) értelmében „Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat csak akkor kezdhető meg, ha a hallgató a tanári szakképzettség megszerzéséhez szükséges tanulmányi és vizsgakövetelményeket – kétszakos képzésben mind a két tanárszakján – eredményesen teljesítette.”

A tárgy keretében a hallgató a szakjának vagy szakjainak megfelelő tanítási gyakorlatot végez, a gyakorlatvezető mentortanár és felsőoktatási tanárképző szakember folyamatos irányítása mellett. Az összefüggő gyakorlat célja, hogy a hallgató a tanulmányai során megszerzett elméleti és gyakorlati tudását elmélyítse, tapasztalatot szerezzen a szaktárgyi órák megtervezésében és megtartásában; minél több tantermi élethelyzettel ismerkedjen meg, amelyek valós környezetben készítik fel a tanári pálya mindennapjaira. Cél az iskolai élet és a tanári nevelő-oktató munka komplexitásának megismerése. Az összefüggő iskolai gyakorlat a köznevelési intézményben végzett tanítás és a tanításhoz kapcsolódó tevékenységekből áll.

A tárgy keretében a hallgatók (mindkét) szakjukra vonatkozóan meghatározott szempontok alapján pedagógiai naplót készítenek, amely részletesen tartalmazza a tárgyak keretében végzett tevékenységeiket, azok kiértékelését a szakemberekkel történt konzultációk során, valamint a hallgató önreflexióját a tanári tevékenységeit illetően.

A hallgató a pedagógiai naplójára és a tanítási tevékenységére, valamint a zárótanításokra írásbeli értékelést kap szakonként a gyakorlatvezető mentortanártól. A tárgy teljesítését igazoló érdemjegyet a gyakorlatvezető mentortanár állapítja meg.

Az összefüggő egyéni gyakorlat csak olyan partneriskolában teljesíthető, amellyel a Nemzeti Községi Egyetemnek érvényes partnerintézményi megállapodása van.

A hallgatók köznevelési intézményekben történő beosztását és tájékoztatását a Nemeskürty István Tanárképző Kar Gyakorlatszervezési Osztálya végzi. A tanárjelöltek időbeosztása és a gyakorlatvezető mentortanárhoz rendelése az adott köznevelési intézmény igazgatójának feladata.

Összefüggő egyéni gyakorlat kísérszemináriuma

Az összefüggő egyéni gyakorlatot kísérszeminárium egészíti ki, amelyek során a hallgató, a gyakorlatvezető mentortanár és az egyetemi tanárképző szakember feldolgozzák az iskolai gyakorlathoz kapcsolódó tapasztalatokat.

16. A külföldi részképzés céljából nemzetközi hallgatói mobilitásra felhasználható időszak (mobilitási ablak)

Az Erasmus+ program lehetőséget ad az alapképzésben résztvevő hallgatóknak, hogy tanulmányi mobilitási, illetve szakmai gyakorlati ösztöndíjban részesüljenek.

A tanulmányi mobilitás lehetővé teszi, hogy a pályázatot elnyert hallgatók egy félévet az Egyetem valamely partnerintézményénél töltsenek, és az ott megszerzett krediteket beszámíttassák itthoni tanulmányaikba. Az ún. csereprogram révén a hallgatók tandíjmentesen tanulhatnak az adott intézményben.

A pályázók az EU országaiba, illetve Izlandra, Liechtenstein, Norvégiába, illetve Törökországba, Szerbiába és Észak-Macedóniába utazhatnak, azokba az intézményekbe, amelyekkel az Egyetem intézményközi szerződést kötött. A választható Egyetemek listája az egyetem honlapján elérhető. A nemzetközi kreditmobilitás (Európán kívüli országok) keretein belül az Egyetem tanévenként és pályázati ciklusonként változó térségbeli partnerintézményekkel biztosít kapcsolatokat.

A Kar ösztönzi a hallgatókat a nemzetközi mobilitásban történő részvételre. A külföldi tanulmányokat folytató hallgatók részére kedvezményes tanulmányi rendet biztosít, valamint a Kari Kreditátviteli és Validációs Bizottság széles körben fogadja be a külföldön teljesített tárgyakat a kötelező, vagy a szabadon választható tárgyak körébe.

A képzés felépítéséből eredően a 2. és a 3. szemeszter lehet alkalmas külföldi tanulmányok folytatására.

17. További szakspecifikus követelmények

17.1. Specializációválasztás feltételei

-

17.2. Szigorlat/alapvizsga/komplex vizsga

-

17.3. Kritériumkövetelmények

TÓTKTK100 - Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek (1. szemeszter)

TDMKTT200 - Anyanyelvi ismeretek (1. szemeszter)
TTTTT100 - Kárpát-medencei értékeink (4. szemeszter)
Testnevelés

17.4. A mesterképzésbe történő felvételnél hiányzó kreditek megszerzésének feltételei

-

17.5. A képzésben alkalmazott sajátos oktatási-tanulási, tanulás-támogatási eszköztár, módszertan, eljárások

Online és távoktatási tanulás-támogatási eszközök és módszerek használata (pl. Moodle e-learning keretrendszer, Neptun Tanulmányi rendszer, E-közzszolgálati Tudásportál, Webináriumok készítése (EDUHOME) és publikálása (pl. Ludovika távoktatási portál).

Osztatlan tanárszakokon, amennyiben a hallgató legalább egyik szakja idegen nyelv, úgy számára nincsen idegen szaknyelvi követelmény.

Történelemtanári szak esetében A latin nyelv alapjai tantárgy teljesítése felel meg a szaknyelvi követelményeknek.

Amennyiben a szak vagy szakpár mintatanterve nem tartalmaz szaknyelvi tárgyat, úgy vagy a szabadon választható tantárgyak terhére legalább két kredit értékű szaknyelvi tárgyat teljesít a hallgató a szaknyelvi tárgycsoportból, vagy a szaknyelvi kompetencia igazolásával teljesíthető a követelmény az alábbi kritériumok egyikének való megfeleltetés alapján:

- igazolás szakmai nyelvvizsgáról (minimum B2 szint vagy annak megfelelő nemzetközi nyelvvizsga-bizonyítvány);
- minimum 1 hónap időtartamú külföldi, idegen nyelvű tanulmányi vagy szakmai programban való részvétel igazolása;
- a Nemeskürty István Tanárképző Kar által meghirdetett idegen nyelvű szakmai tantárgy teljesítésének igazolása;
- nemzetközi konferencián, versenyen idegen nyelven szakmai előadás tartásának igazolása;
- hazai szakmai konferencián, beleértve az OTDK-t és az ITDK-t, idegen nyelvű előadás megtartásának igazolása;
- idegen nyelvű tudományos publikáció megjelenése;
- formális tanulás útján, de nem felsőoktatási képzésben megszerzett kompetencia elismertetése;
- informális tanulás útján megszerzett kompetencia elismertetése.

A szaknyelvi kompetenciát a hallgatónak legkésőbb a szakdolgozat leadásáig kell hitelt érdemlően igazolnia.

A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Amennyiben a tantárgyi program nem rendelkezik másképp, akkor a hallgató köteles foglalkozások 75%-án részt venni. A 75%-ot meghaladó mértékű hiányzás az aláírás megtagadását vonhatja maga után. A 75%-ot meghaladó hiányzás indokolt esetben igazolható (pl.: orvosi kezelésben részesült, szolgálati jogviszonyban áll). Az igazolást a következő tanórán kell a kurzust oktató és a tárgyfelelős részére leadni, illetve elektronikus úton eljuttatni. Az így elmulasztott órák tananyaga önálló felkészüléssel pótolható.

Tantárgyak kedvezményes tanulmányi rend mellett történő teljesítésre vonatkozó szabályok:

Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén, amennyiben

a tantárgyi program másként nem határoz, a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

Budapest,

Tisztartó Márk, közszolgálati egyetemi docens,
szakfelelős

A tantárgyi programok listája

I. Törzsanyag

TÓTKTK103	Nevelés és személyiségfejlesztés
TDMKTTK101	Tanári kommunikáció
TTFTT100	Személyiség- és fejlődéslélektan
TÓTKTK102	Tanításelmélet
TTTTT300	Iskola és társadalom
TTFTT103	Kiemelt figyelmet igénylő tanulók
TTFTT104	Tanári és tanulói mentálhigiéné

II. Szakdolgozat/Diplomamunka

TPORTF100	Szakmai portfólió
TSZD100	Szakdolgozat készítés

III. Szakmai gyakorlat

TTFTT201	(Pályaszocializációs gyakorlat 1.) Nevelési-oktatási intézmények tanári szemmel
TTFTT202	(Pályaszocializációs gyakorlat 2.) Pedagógiai szabályozók
TTFTT203	(Pályaszocializációs gyakorlat 3.) Közösségépítés a köznevelésben
TTFTT204	(Pályaszocializációs gyakorlat 4.) Egyéni mentorálás a köznevelésben
TTFTT205	(Pályaszocializációs gyakorlat 5.) Iskolaszervezés, iskolavezetés
TTFTT400	Szaktárgyi tanítási gyakorlat 1.
TTFTT401	Szaktárgyi tanítási gyakorlat 2.
TTFTT402	Szaktárgyi tanítási gyakorlat 3.
TTFTT403	Szaktárgyi tanítási gyakorlat 4.
TTFTT500	Összefüggő egyéni gyakorlat
TTFTT501	Összefüggő egyéni gyakorlat kísérszemináriuma

IV. Szabadon választható tantárgyak

Külön lista szerint.

V. Kритériumkövetelmények

TÓTKTK100	Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek
TTTTT100	Kárpát-medencei értékeink
TDMKTT200	Anyanyelvi ismeretek
Testnevelés	

VI. Kötelezően választható tantárgyak

-

TANTÁRGYI PROGRAMOK

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: TDMKTT200

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Anyanyelvi ismeretek

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Awareness in the mother tongue

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 0 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. tanári felkészítés;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése: Digitális Média és Kommunikáció Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata: Blankó Miklós, tanársegéd

8. A tanórák száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

8.1.1. nappali munkarend: 14 (0 EA + 14 GY)

8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 1

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

Az anyanyelvi ismeretek kurzus célja, hogy a tanárszakos hallgatók a tanári pályához szükséges gyakorlati beszédtechnikai, általános és szaknyelvi helyesírási és nyelvhelyességi ismerettel rendelkezzenek. A kurzus az igényes kommunikáció iránti attitűdöt is fejleszti.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the course is to provide students in the teacher training programme with practical knowledge pertinent to teaching on speaking techniques, and general and specialized spelling and language accuracy. The course also aims to shape students' attitudes towards sophisticated communication.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. Ismeri és érti a nevelés-oktatás

és az értékközvetítés összefüggéseit. Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel. Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó, fontosabb feltáró módszereket, valamint a kutatási eredményekkel bizonyítottan eredményes fejlesztésüket elősegítő pedagógiai módszereket. Megfelelő ismeretekkel rendelkezik az infokommunikációs technikával támogatott értékelés módszereiről. A szakképzett tanár rendelkezik az oktatás-nevelést segítő kommunikáció sajátosságaival kapcsolatos tudással. Ismeri a digitális technológiai alapú kommunikációs csatornákat, alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és veszélyeivel. Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szakmai fejlődésben betöltött szerepéről, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.

-

Képességei:

A szakképzett tanár képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai és a pedagóguskompetenciák fejlesztésére irányuló képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására. Képes a különböző nevelési és oktatási céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására és megvalósítására; a hagyományos és az információs és kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony és szakszerű alkalmazására. Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra. Képes a nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére. Képes a hagyományos és az információ- és kommunikációtechnológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására. Tudatosan teremt olyan pedagógiai helyzeteket, amelyek a leghatékonyabban támogatják a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését. Képes kommunikálni online platformokon keresztül is. A szakképzett tanár pedagógiai helyzetekben képes a mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, támogató kommunikációra.

-

Attitűdje:

Saját munkáját reflektíven, fejlett kritikai érzéssel szemléli; ébren tartja magában a módszertani megújulás igényét, szakmai eszköztára folyamatos bővítésének szándékát. Törekszik az életkori, egyéni és csoportszajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására. Irányítja a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolását, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kialakítását. A szakképzett tanár fontosnak tartja a tanulókkal és szülőkkel való együttműködés, társas megértés megvalósítását az oktatási és nevelési folyamat hatékonyságának érdekében. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és

neveléstudományi megújulásra. Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information. Understands the relationships between education, teaching, and value transmission. Possesses the knowledge necessary to create the physical, emotional, social, and learning conditions of the learning environment. Knows the important exploratory methods related to the social situation of groups and students, as well as the pedagogical methods proven to be effective in their development through research results. Possesses appropriate knowledge of the methods of evaluation supported by information and communication technology. Possesses knowledge of the characteristics of communication that supports education and teaching. Knows the digital technology-based communication channels and applications, and understands their functions and dangers. Possesses knowledge about the role of reflective thinking in professional development, the possibilities for further training, and the theoretical and practical methods for maintaining mental health.

-

Capabilities:

Capable of applying the methods and procedures learned in subject-specific, general pedagogical-psychological, and teacher competence development training to the subject area, recognising the connections, overlaps, and interactions between different knowledge areas, and achieving subject integration. Capable of selecting and implementing strategies appropriate to various educational and teaching goals, methods that ensure motivation, differentiation, student activity, and the development of students' thinking, problem-solving, and cooperation skills; and effectively and professionally applying tools based on traditional and information and communication technologies, as well as digital teaching materials. Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals. Capable of organising a calm, safe, and effective learning environment that supports successful learning. Capable of effectively and professionally applying traditional and information and communication technology-based tools, as well as digital teaching materials. Consciously creates pedagogical situations that most effectively support students' intellectual, emotional, social, and moral development. Capable of communicating through online platforms as well. Capable of weighing options, cooperating, reciprocating, being assertive, and providing supportive communication in pedagogical situations.

-

Attitude:

Reflectively and critically examines his/her own work; maintains a need for methodological renewal and a desire to continuously expand his/her professional toolkit. Strives to apply learning-teaching strategies and methods that promote activity, interactivity, and differentiation, appropriate to age, individual, and group characteristics. Directs the coordination of students' in-class, extracurricular, and out-of-school activities, and the development of positive attitudes towards lifelong learning. Considers cooperation and social understanding with students and parents important for the effectiveness of the educational and teaching process. An equal partner in professional cooperation. Ready for continuous renewal in subject-specific, methodological, and educational sciences. Ready to participate in development and innovation activities related to his/her subject.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Komplex szintfelmérő helyesírási-nyelvhelyességi, beszédművelési teszt (A comprehensive test of spelling, language accuracy, and elocution)

12.2. A magyar helyesírás alapelvei. A helyesírási kézikönyvek, online segédanyagok. Az egybeírás és a különírás (The basics of Hungarian spelling. Handbooks and online materials on spelling. Lexical items written as one word and two words)

12.3. A tulajdonnevek helyesírása. Az idegen szavak írásmódja (The spelling of proper names and foreign words)

12.4. A központosítás és az elválasztás. A számok, rövidítések és betűszók írása (Punctuation and the separation of words in writing. The spelling of numbers, abbreviations and acronyms)

12.5. A nyelvi normák és a nyelvhelyesség viszonya (The relationship between linguistic norms and language accuracy)

12.6. Nyelvhelyességi gyakorlatok 1. (Language accuracy activities 1.)

12.7. Nyelvhelyességi gyakorlatok 2. (Language accuracy activities 2.)

12.8. Korrekció és hiperkorrekció a tanórákon (Correction and hypercorrection in the classroom)

12.9. Beszédművelési gyakorlatok 1. (Elocution activities 1.)

12.10. Beszédművelési gyakorlatok 2. (Elocution activities 2.)

12.11. Az írásbeli és a szóbeli kommunikáció műfajai és nyelvi sajátosságai (The genre-specific and linguistic characteristics of written and oral communication)

12.12. Írásgyakorlatok (Writing activities)

12.13. A szaknyelv és szaknyelvi helyesírás kérdései az iskolában (The questions of specialized language use and spelling in the classroom)

12.14. Komplex helyesírási-nyelvhelyességi, beszédművelési teszt (A comprehensive test of spelling, language accuracy, and elocution)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 1. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A félév első hetében komplex szintfelmérő helyesírási-nyelvhelyességi, beszédművelési teszt teljesítendő. A tesztet legalább 75%-os eredménnyel teljesítő hallgatók felmentést kapnak az óralátogatás alól, és a szintfelmérő teszten elért eredményük alapján aláírást szereznek a tantárgyból. A 75% feletti eredményt el nem érő hallgatók kötelesek a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Az ezt meghaladó, egy alkalom jogos (betegség, kórházi kezelés, rendkívüli szolgálat) indokkal történt, igazolt hiányzást a hallgató egy beadandó gyakorlati feladat elkészítésével pótolhatja. A feladat témáját, formai követelményeit, terjedelmét, benyújtási határidejét az oktatóval kell a szemeszter ideje alatt egyeztetni. További hiányzás esetén a hallgató nem szerezheti meg az aláírást. A kedvezményes tanrenddel rendelkező hallgatók, valamint a tanulmányaikat külföldön folytató hallgatók (Erasmus, egyéb külföldi ösztöndíjprogram) a foglalkozásokon való részvétel alól felmentést kapnak. Az érdemjegyet a komplex helyesírási-nyelvhelyességi, beszédművelési teszt legalább 75%-os teljesítésével szerzik meg.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgatók a harmadik órától kezdve minden óra elején, az előző órai témákat feldolgozó rövid tesztfeladatokat oldanak meg, valamint beszédművelési gyakorlatokat végeznek. A félév végén a komplex helyesírási-nyelvhelyességi, beszédművelési teszt teljesítendő, ennek eredménye alapján kapják meg az aláírást a hallgatók.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A 14. pontnak megfelelő részvétel az órákon, valamint a teszt legalább 75%-os teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Aláírás.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

Aláírás megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. A magyar helyesírás szabályai. 12. kiadás, Akadémiai Kiadó, Budapest 2015. ISBN: 9789630596312;
2. Grétsy László – Kemény Gábor (szerk.): Nyelvművelő kézikönyv. 2. kiadás, Tinta Könyvkiadó, Budapest 2005. ISBN: 963 7094 29 6;
3. Laczkó Krisztina – Mártonfi Attila: Helyesírás, Osiris Kiadó, Budapest 2004. ISBN: 978 963 389 541;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Adamikné Jászó Anna: Anyanyelvi nevelés az ábécétől az érettségiig, Trezor Kiadó, Budapest 2001. ISBN: 978 963 814 431 7;
2. Gyurgyák János: Szerzők és szerkesztők kézikönyve. 3. kiadás, Osiris Kiadó, Budapest 2019. ISBN: 9789632763187;

Budapest, 2025.

Blankó Miklós,
tanársegéd
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: TDMKTTK101

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Tanári kommunikáció

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Teacher communication

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 3 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. tanári felkészítés

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése: Digitális Média és Kommunikáció Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata: Dr. Kovács Gábor, PhD, egyetemi docens

8. A tanórák száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)

8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A kurzus középpontjában a tanár mint kommunikátor áll, akinek legfontosabb eszköze a kommunikáció, hiszen ezen keresztül adja át az ismereteket, tájékoztat, fejleszti a készségeket, építi az értékrendet, kezeli a konfliktusokat. A kurzus célja a magabiztos és tudatos osztálytermi és az osztálytermen kívüli kommunikáció, az igényes szaktudományos kommunikáció kialakítása, valamint a szakmai helyesírási kultúra és a nyelvhelyesség fejlesztése. A kurzus a pedagógusok közötti, valamint a tanár-szülő párbeszéddel is foglalkozik.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The course focuses on the teacher as a communicator, whose most important tool is communication because it enables knowledge and information sharing, skills development, value building, and conflict management. The course aims to achieve confident and conscious communication inside and outside of the classroom and develop professional communication skills including accuracy in language use, spelling and grammar. The course also addresses teacher-to-teacher and teacher-to-parent dialogue.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit. Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel. Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó, fontosabb feltáró módszereket, valamint a kutatási eredményekkel bizonyítottan eredményes fejlesztésüket elősegítő pedagógiai módszereket. Megfelelő ismeretekkel rendelkezik az infokommunikációs technikával támogatott értékelés módszereiről. A szakképzett tanár rendelkezik az nevelési-oktatási segítő kommunikáció sajátosságaival kapcsolatos tudással. Ismeri a digitális technológiai alapú kommunikációs csatornákat, alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és veszélyeivel. Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szakmai fejlődésben betöltött szerepéről, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.

-

Képességei:

A szakképzett tanár képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai és a pedagóguskompetenciák fejlesztésére irányuló képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására. Képes a különböző nevelési és oktatási céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására és megvalósítására; a hagyományos és az információs és kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony és szakszerű alkalmazására. Képes a szaktárgya tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális taneszközöket, az iskolán belüli és kívüli tanulási forrásokat kritikusan értékelni, valamint az aktuális pedagógiai céloknak megfelelően használni, különös tekintettel az információs és kommunikációs technológiákra. Képes a nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére. Képes a hagyományos és az információ- és kommunikációtechnológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására. Tudatosan teremt olyan pedagógiai helyzeteket, amelyek a leghatékonyabban támogatják a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését. Képes kommunikálni online platformokon keresztül is. A szakképzett tanár pedagógiai helyzetekben képes a mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, támogató kommunikációra.

-

Attitűdje:

Saját munkáját reflektíven, fejlett kritikai érzéssel szemléli; ébren tartja magában a módszertani megújulás igényét, szakmai eszköztára folyamatos bővítésének szándékát. Törekszik az életkori, egyéni és groupsajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására. Irányítja a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli

tevékenységének összehangolását, az egész életen át tartó tanulással kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kialakítását. A szakképzett tanár fontosnak tartja a tanulókkal és szülőkkel való együttműködés, társas megértés megvalósítását az oktatási és nevelési folyamat hatékonyságának érdekében. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban. Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra. Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information. Understands the relationships between education, teaching, and value transmission. Possesses the knowledge necessary to create the physical, emotional, social, and learning conditions of the learning environment. Knows the important exploratory methods related to the social situation of groups and students, as well as the pedagogical methods proven to be effective in their development through research results. Possesses appropriate knowledge of the methods of evaluation supported by information and communication technology. Possesses knowledge of the characteristics of communication that supports education and teaching. Knows the digital technology-based communication channels and applications, and understands their functions and dangers. Possesses knowledge about the role of reflective thinking in professional development, the possibilities for further training, and the theoretical and practical methods for maintaining mental health.

-

Capabilities:

Capable of applying the methods and procedures learned in subject-specific, general pedagogical-psychological, and teacher competence development training to the subject area, recognising the connections, overlaps, and interactions between different knowledge areas, and achieving subject integration. Capable of selecting and implementing strategies appropriate to various educational and teaching goals, methods that ensure motivation, differentiation, student activity, and the development of students' thinking, problem-solving, and cooperation skills; and effectively and professionally applying tools based on traditional and information and communication technologies, as well as digital teaching materials. Capable of critically evaluating and using printed and digital teaching tools, as well as in-school and out-of-school learning resources, with particular attention to information and communication technologies, in line with current pedagogical goals. Capable of organising a calm, safe, and effective learning environment that supports successful learning. Capable of effectively and professionally applying traditional and information and communication technology-based tools, as well as digital teaching materials. Consciously creates pedagogical situations that most effectively support students' intellectual, emotional, social, and

moral development. Capable of communicating through online platforms as well. Capable of weighing options, cooperating, reciprocating, being assertive, and providing supportive communication in pedagogical situations.

-

Attitude:

Reflectively and critically examines his/her own work; maintains a need for methodological renewal and a desire to continuously expand his/her professional toolkit. Strives to apply learning-teaching strategies and methods that promote activity, interactivity, and differentiation, appropriate to age, individual, and group characteristics. Directs the coordination of students' in-class, extracurricular, and out-of-school activities, and the development of positive attitudes towards lifelong learning. Considers cooperation and social understanding with students and parents important for the effectiveness of the educational and teaching process. An equal partner in professional cooperation. Ready for continuous renewal in subject-specific, methodological, and educational sciences. Ready to participate in development and innovation activities related to his/her subject.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Kommunikációs és retorikai alapismeretek (Introduction to communication and rhetoric)

12.2. A tanár mint kommunikátor, a tanár mint rétor (The teacher as a communicator and a rhetor)

12.3. A pedagógus nonverbális kommunikációs eszközei (Non-verbal communication tools for teachers)

12.4. Ismeretátadás, tudománykommunikáció a tanórán és a tanórán kívül (Knowledge transfer and science communication in and out of the classroom)

12.5. Az asszertív osztálytermi kommunikáció kialakítása (Achieving assertive communication in the classroom)

12.6. A szóbeli kommunikációs kultúra fejlesztése az iskolában: véleményformálás, érvelés, vita (Enhancing oral communication culture in the school: opinion formation, argumentation, and debate)

12.7. Konfliktuskezelés az iskolában, a kommunikációs zavarok kezelése (Conflict management in the school: handling communication difficulties)

12.8. Kommunikációs eszköztár a csoportmunkában (Communication tools in group work)

12.9. A nyelvi udvariasság az iskolában (Linguistic politeness at school)

12.10. Általános és szaknyelvi helyesírási kultúra (Spelling in general and specialised

language)

12.11. Nyelvhelyességi elvárások a tanórán (Language accuracy expectations in the classroom)

12.12. Digitális kommunikáció és kapcsolattartás a diákokkal (Digital communication and interaction with students)

12.13. Tanári kommunikáció a tantermen kívül (Teacher communication outside the classroom)

12.14. Mikrotanítás: tanári kommunikációs helyzetgyakorlat (Microteaching: teacher communication role-playing exercises)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 1. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Az ezt meghaladó, jogos (pl. kórházi kezelés, rendkívüli szolgálat) indokkal történt, igazolt hiányzást a hallgató egy beadandó dolgozat elkészítésével pótolhatja. A dolgozat témáját, formai követelményeit, terjedelmét, benyújtási határidejét az oktatóval kell a szemeszter ideje alatt egyeztetni. További hiányzás esetén a hallgató nem szerezheti meg az aláírást.

Tartós, indokolt távollét (pl.: tartós kórházi kezelés, szolgálati távollét stb.) esetében a hallgató a pótlást házi dolgozat formájában teljesíti az oktatóval egyeztetett témakörben és határidőre. A kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatókra a tantervi főszövegben rögzített általános szabályozás érvényes.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

- Tanóra megfigyelése tanári kommunikációs szempontból (hospitálási napló);
- Esszé : milyen a jó tanári kommunikáció?;
- Mikrotanítás – tanári kommunikációs helyzetgyakorlat.

Ha a hallgató a mikrotanítás napján (14. hét) indokolt, igazolható okból a tanórán nem tud részt venni, a feladatot részletes, annotált óraterv elkészítésével válthatja ki, amelyben az egyes feladatokat/tevékenységeket bevezető, kísérő és záró instrukciók tervezett szövegét szó szerint feltünteti, valamint ismerteti, milyen kommunikációs nehézségekre számíthat az óra megtartása alatt, milyen módon igyekezne csökkenteni a félreértések kockázatát, és hogyan törekedne a diákok hatékony motiválására.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A teljesítmény a 15. pontban részletezett gyakorlati feladatok elvégzése, valamint az órai aktivitás alapján kerül értékelésre. Az órai aktivitás 25%, a gyakorlati feladatok összesen 75% súllyal kerülnek figyelembevételre: ezen belül a hospitálási naplóval

legfeljebb 25%, az esszével 30%, míg a mikrotanítással 20% szerezhető. A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele, hogy a hallgató mindhárom félévközi feladatot legalább elégséges szinten teljesíti, vagyis a hospitálási naplóval legalább 12,5%-ot, az esszével legalább 15%-ot, a mikrotanítással (vagy óratervvvel) pedig legalább 10%-ot szerez. (Az órai aktivitásra ilyen megkötés nem vonatkozik.) Az értékelés ötfokozatú, a gyakorlati jegy az alábbiak szerint kerül meghatározásra: 85%–100% = jeles (5), 70%–84% = jó (4), 60%–69% = közepes (3), 50%–59% = elégséges (2), 0%–49% = elégtelen (1).

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Aczél Petra: Neked van igazad? Érvelés és meggyőzés a gyakorlatban, Tinta Kiadó, Budapest 2017. ISBN: 9789634090830;
2. Aczél Petra - Veszelszki Ágnes: Kommunikáció üzletben és tudományban - Innovatív megközelítések és módszerek, Wolters Kluwer, Budapest 2021. ISBN: 9789632959832;
3. Fodor László – Kriskó Edina : A hatékony kommunikáció alapjai, Noran Libro Kiadó, Budapest 2014.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Sulyok Judit - Tóth-Nagy Georgina: Tudománykommunikáció, Akadémiai Kiadó, Budapest 2023. ISBN: 9789634549796;

Budapest, 2025.

Dr. Kovács Gábor, PhD
egyetemi docens
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: TÓTKTK100

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek

3. A tantárgy megnevezése (angolul): The National Core Curriculum and the Framework Curricula

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 0 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. tanári felkészítés;

5.2. tanító alapképzési szak / valamennyi specializáció;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése: Tanító- és Óvóképző Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata: Hauser Zsuzsanna, közszolgálati egyetemi docens

8. A tanórák száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

8.1.1. nappali munkarend: 14 (14 EA + 0 GY)

8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 1

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerjék a magyar köznevelési rendszer alapvető jogszabályait, különös tekintettel a Nemzeti alaptanterv (NAT) és a kerettantervek struktúrájára, tartalmi és pedagógiai irányelveire vonatkozóan. A kurzus során a hallgatók megismerik a Nemzeti alaptanterv (NAT) és a kerettantervek alapelveit, céljait, felépítését, valamint a magyar köznevelési rendszerben betöltött szerepüket. Képesé válnak az alaptanterv és a kerettantervek tartalmi elemzésére, közvetítésére, értelmezésére, és a mindennapi pedagógiai gyakorlatban történő alkalmazására. Fejlődik a hallgatók rendszerszintű gondolkodása a köznevelési célok és követelmények terén, és tudatosan bennük a tantervek pedagógiai-társadalmi tartalmának jelentősége.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the course is to familiarise students with the basic legislation of the Hungarian public education system, with particular reference to the structure, content

and pedagogical guidelines of the National Core Curriculum (NAT) and the framework curricula. They will be able to analyse, transmit and interpret the content of the basic curriculum and the framework curricula and to apply them in everyday pedagogical practice. Students will develop a systemic approach to the objectives and requirements of public education and will become aware of the pedagogical-social relevance of curricula.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

TANÁR:

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, azok szaktárgyi tartalmait, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az oktatás tartalmi szabályozásában.

Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit.

Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés folyamatát meghatározó szaktudományos, tanuláselméleti, módszertani és lélektani kritériumokat.

Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit.

Ismeri az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés jelentőségét.

Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

TANÍTÓ:

Ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében.

Ismeri a tanulástámogatás általános pedagógiai, didaktikai, módszertani és pszichológiai feltételrendszerét, folyamatát, az önálló és az egymástól való tanulás szervezésének, tervezésének, az optimális tanulási környezet megteremtésének szempontjait és eszközeit. Tisztában van a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumok saját szakterületére vonatkozó tartalmával.

Ismeri a pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezésének különböző szintjeit, az egyes szintek összefüggéseit, a tanulói szükségletekhez igazodó, differenciált folyamattervezés elemeit (fejlesztési célok, stratégia, munkaforma, módszer, eszközök), a projektervezés és a tematikus tervezés módszertanát.

Elkötelezett, és felelősséget vállal a szakmai fejlődéséért.

-

Képességei:

TANÁR:

Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.

Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására.

Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni és azokat elkötelezetten átadni a tanulóknak.

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni.

A tervezés során képes a rendszerszemléletű megközelítésre, szakszerűen számba tudja venni a tervezőmunkáját meghatározó makro-, mezo- és mikroszintű tényezőket.

Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni.

TANÍTÓ:

Képes a tudományos ismereteket, az elméleti tudást a gyakorlatba átültetni, képes az ismeretek tantárgyközi integrációjára és a szaktudományos ismeretek folyamatos bővítésére.

A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására.

Képes a tanítói munkára irányadó szakmai, etikai és jogi szabályozókhöz munkája során igazodni, a szabályozók változtatásához javaslatokat előterjeszteni.

-

Attitűdje:

TANÁR:

Saját munkáját reflektíven, fejlett kritikai érzéssel szemléli; ébren tartja magában a módszertani megújulás igényét, szakmai eszköztára folyamatos bővítésének szándékát.

A szakképzett tanár alapvető fontosságúnak tartja a tanulás kompetenciáinak fejlesztését, valamint alakuljon ki benne az ismeretátadás felelősségének tudata.

Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

TANÍTÓ:

Tevékenységet a 6–12 éves gyerekek optimális fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.

Igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.

Igénye van a folyamatos önfejlesztésre, önreflexióra, szakmai megújulásra.

-

Autonómiája és felelőssége:

TANÁR:-

TANÍTÓ:

Rendelkezik az egyetemes és nemzeti értékek, etikai normák elvárt felelősségérzetével, döntéseit felelősségteljesen vállalja.

Hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért.

A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok

ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért.

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

TEACHER:

Familiar with the documents defining pedagogical activities, the National Core Curriculum, and the framework curricula, including their subject-specific contents, and understands their role and significance in regulating the content of education.

Knows the legal background, curriculum, and examination requirements for teaching the subject.

Familiar with the scientific, learning theory, methodological, and psychological criteria that determine the process of selecting and organising teaching material.

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission.

Understands the significance of preparing for lifelong learning.

Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

PRIMARY SCHOOL TEACHER:

Knows the social and historical context and significance of the teacher's work, and is informed about the guiding national and European values.

Knows the general pedagogical, didactic, methodological, and psychological conditions and processes of learning support, the principles and tools for organising and planning independent and collaborative learning, and creating an optimal learning environment.

Familiar with the content of curriculum regulatory documents issued by the Government and the Minister responsible for education relevant to his/her field.

Knows the different levels of planning pedagogical processes and activities, the interrelationships between these levels, the elements of differentiated process planning tailored to the needs of the learners (development goals, strategy, work form, method, tools), and the methodologies of project planning and thematic planning.

Committed and takes responsibility for his/her professional development.

-

Capabilities:

TEACHER:

Capable of effectively integrating his/her knowledge of the discipline, methodology, subject area, learning theory, and the curriculum.

Capable of synthesising the competences developed during the teaching of subjects.

Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, capable of utilising them and conveying them to students with commitment in his/her educational and teaching work.

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice.

Capable of a systemic approach to planning, professionally considering the macro-, meso-, and micro-level factors that determine his/her planning work.

Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values.

PRIMARY SCHOOL TEACHER:

Capable of translating scientific knowledge and theoretical understanding into practice, integrating knowledge across subjects, and continuously expanding subject-specific knowledge.

Based on the knowledge of learning characteristics, capable of planning and implementing goals, content, activities, processes, and individual learning paths considering the age-specific characteristics.

Adheres to the professional, ethical, and legal regulations guiding teaching work, and capable of proposing changes to these regulations.

-

Attitude:

TEACHER:

Reflectively and critically examines his/her own work; maintains a need for methodological renewal and a desire to continuously expand his/her professional toolkit.

Considers the development of learning competences to be of fundamental importance, and develops an awareness of the responsibility involved in the transmission of knowledge.

Adheres to the legal and ethical norms of the teaching profession.

PRIMARY SCHOOL TEACHER:

Guided by a commitment to supporting the optimal development of children aged 6–12.

Requires self-reflection, multi-faceted analysis, and evaluation of the educational process and his/her own activities.

Has a need for continuous self-development, self-reflection, and professional renewal.

-

Autonomy and responsibility:

TEACHER:-

PRIMARY SCHOOL TEACHER:

Possesses the expected sense of responsibility for universal and national values and ethical standards, and takes responsibility for his/her decisions.

Takes responsibility for strengthening social cohesion in the practice of his/her profession.

Takes responsibility for nurturing cultural traditions and promoting understanding and communication between cultures within his/her scope of authority.

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Bevezető: A Nat és a kerettanterv kontextusba helyezése (Introduction: Putting Nat and the framework curriculum in context)

12.2. Nevelő-oktató munka kormányzati szabályozásának története a Nat előtt (History of government regulation of teaching and learning before the Nat)

12.3. A jelenlegi magyar köznevelési rendszert meghatározó jogszabályok és tartalmi szabályzók (Legislation and content regulations governing the current Hungarian public education system)

12.4. A Nat főbb tartalmi elemei (Main content elements of the Nat)

12.5. Az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozása és szabályozási szintjei a Nat-ban (Content and levels of regulation of educational work in schools in the Nat)

12.6. A Nat, a kerettantervek és a helyi szintű szabályozás kapcsolati rendszere (The system of links between the Nat, the framework curricula and local regulation)

12.7. A köznevelési rendszer feladataira és intézményeire vonatkozó külön szabályok a Nat-ban (Specific rules on the tasks and institutions of the public education system in Nat)

12.8. A Nat által meghatározott kulcskompetenciák és tudástartalmak (Key competences and knowledge content defined in the Nat)

12.9. A Nat műveltségi területeinek felépítése (Structure of literacy areas of Nat)

12.10. A műveltségi területek tartalmi jellemzői (Content characteristics of the domains)

12.11. A kerettantervek főbb jellemzői (Main features of the framework curricula)

12.12. A NAT 2020-ra és a kerettantervekre épülő tankönyvek, digitális tananyagok jellemzői (Characteristics of textbooks and digital teaching materials based on NAT 2020 and framework curricula)

12.13. Az Oktatási Hivatal által működtetett Nemzeti Köznevelési Portál kínálja lehetőségek (Possibilities offered by the National Public Education Portal operated by the Education Office)

12.14. A nevelő-oktató munka helyi szintű szabályozása, szervezése, tervezése, a Nat és a kerettantervek alapján (Local regulation, organisation and planning of educational work based on the Nat and the framework plans)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 1. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A 25%-nyi vagy három hiányzáson túli indokolt és igazolt távollét (pl. egészségügyi ok, szolgálatteljesítés) esetén a hallgató az oktatóval egyeztetett formában és határidővel pótolhatja a mulasztást.

A hallgató köteles továbbá az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Négyenél több hiányzás után a hallgató nem kaphat aláírást, a kurzus ebben az esetben nem teljesítettnek minősül.

Kedvezményes tanrenden lévő hallgatónak – az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában az e tanulmányi rendre vonatkozóan rögzített szabályok betartása mellett – a kurzus oktatójával egyeztetett formában elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tanulmányi munka alapja az órákon való figyelmes és aktív részvétel. Az előadás anyagából teszt sor megoldása két alkalommal. A tesztek ideje és tartalmi követelményei az első foglalkozáson kerülnek kihirdetésre.

A kedvezményes tanrend szerint haladó vagy tartós távolléten lévő hallgatónak a teszt sor megoldásán kívül írásbeli beszámolót kell készítenie a tananyag ismeretéről.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon, valamint a 15. pontban meghatározott teszt sorok minimum 50% fölötti teljesítése.

16.2. Az értékelés:

-

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a teszt sorok legalább 50%-os teljesítése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Falus Iván, Zagyváné Szűcs Ida: A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz, Akadémiai Kiadó, Budapest 2022. ISBN: 9789634548454;
2. Pukánszky Béla: Gyermekkép és nevelés: Felfogások a gyermekről és a nevelésről a pedagógia történetében, Selye János Egyetem Tanárképző Kar, Komárom 2018. ISBN: 9788081222900;
3. Szenczi Árpád: Professzionális nevelés - értékközvetítés társas-lelkületi alapon, Eötvös József Könyvkiadó, Budapest 2018. ISBN: 9789639955783;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról,. ISBN: [https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200110.kor](https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200110.kor;);
2. A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók, Oktatási Hivatal, 2020. ISBN: https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat;
3. Nemzeti Köznevelési Portál, Oktatási Hivatal,. ISBN:

https://www.oktatas.hu/kapcsolat/nemzeti_koznevelési_portal;

Budapest, 2025.

Hauser Zsuzsanna,
közszolgálati egyetemi docens
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: TÓTKTK103

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Nevelés és személyiségfejlesztés

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Education and personal development

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 3 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. tanári felkészítés;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése: Tanári Felkészítés Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata: Vassné prof. dr. Figula Erika Éva, PhD, habil., egyetemi tanár

8. A tanórák száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)

8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A tantárgy pályaszocializációs jellegű kiscsoportos tréning. Célja a hallgatók személyes hatékonyságának fejlesztése azokon a területeken, amelyek a nevelő-oktató munka szempontjából kiemelkedő jelentőségűek. A hallgatók kommunikációs készségének, empátiás készségének, konfliktusmegoldó készségének a fejlesztése, hogy realisabb önismeret birtokában, hatékonyabban tudják kezelni a nevelő-oktató munka során fellépő nehézségeket, problémákat. Az érzelmi intelligencia fejlesztésével nő a tanulók iránti érzékenység, fejlődik az empátia, tolerancia, asszertivitás. A tréning célja, hogy a leendő tanár képes legyen a tanulókkal, szülőkkel, az iskolai közösségekkel való hatékony együttműködésre. Képes legyen felismerni az előítéletesség és a sztereotípiákon alapuló gondolkodás megnyilvánulásait és képes legyen azokat szakszerűen kezelni. A tantárgy legfontosabb feladata egy olyan szemlélet kialakítása, amely a pszichológiai tényezők szerepét figyelembe veszi a tanári munkában.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the course is to develop the personal effectiveness of students in those areas that are of major importance for the teaching and learning work. The

development of students' communication skills, empathy and conflict resolution skills, so that they can deal more effectively with the difficulties and problems that arise in the teaching and learning work, with a more realistic self-awareness. Developing emotional intelligence increases sensitivity towards students, develops empathy, tolerance and assertiveness. The aim of the training is to enable future teachers to work effectively with pupils, parents and school communities. They should be able to recognise and deal professionally with manifestations of prejudice and stereotyping. The most important task of the subject is to develop an approach which takes into account the role of psychological factors in the work of teachers.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

A szakképzett tanár ismeri az általános pedagóguskompetencia-fejlesztés keretében tanult pedagógiai és pszichológiai elméletek, módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit. A szakképzett tanár széles bázisra épülő interdiszciplináris tudással rendelkezik a tanulói személyiség sajátosságairól és fejlődéséről, személyiségalkító munkája értékrendjének alapjait az alaptörvény szellemében határozza meg. Megbízható ismeretei vannak a tanulók megismerésének pedagógiai és pszichológiai módszereire vonatkozóan. A szakképzett tanár megalapozott neveléstudományi, pszichológiai és szociológiai tudással rendelkezik a szocializációról és a perszonalizációról, az egyéni bánásmódot igénylő és a hátrányos helyzetű tanulókról, valamint a társadalmi és csoportközi folyamatokról. A szakképzett tanár ismeri a pedagógusszerep betöltéséhez és a szakmai fejlődéséhez szükséges, neveléstudományi, szociológiai, pszichológiai kutatási eredményekkel igazolt tudás forrásait. Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szakmai fejlődésben betöltött szerepéről, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.

-

Képességei:

Képes olyan tanulási környezet kialakítására, amelyben a tanulók értékesnek és kompetensnek érezhetik magukat, és amelyben megtanulják tisztelni az eltérő kulturális közegekből érkező társaikat. A tanulókat egymás elfogadására, kölcsönös támogatására és előítélet-mentes együttműködésre neveli. Tudatosan teremt olyan pedagógiai helyzeteket, amelyek a leghatékonyabban támogatják a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését. Képes a közösség kohézióját és a tanulók szociális kompetenciáit fejleszteni a társak általi értékelés gyakorlatának kialakításával. A szakképzett tanár képes a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő, kultúraazonos együttműködésre a szülőkkel és tanulókkal. A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését képes folyamatosan értékelni, elemezni. Képes pedagógiai tapasztalatai és nézetei reflektív és mérlegelő értelmezésére, elemzésére, értékelésére.

-

Attitűdje:

Saját munkáját reflektíven, fejlett kritikai érzéssel szemléli; ébren tartja magában a módszertani megújulás igényét, szakmai eszköztára folyamatos bővítésének szándékát. Ösztönzi a tanulók közti konstruktív véleménycserét, kiaknázza az együttnevelésből fakadó lehetőségeket, fejleszti a tanulók empátiás képességét és

toleranciáját. A szakképzett tanár felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, törekszik mindenkiben meglátni és felmutatni az értékeket, valamint pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához. Érzékeny a tanulók egyéni problémáira. Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét és értékeit tiszteljék. Elkötelezett a tanártársaival való aktív együttműködés iránt. Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the specific aspects and possibilities of applying the pedagogical and psychological theories, methods, and procedures learned within the framework of general teacher competence development to the subject area. Possesses interdisciplinary knowledge based on a broad foundation about the characteristics and development of student personality, and defines the value system of his/her personality-shaping work in the spirit of the Fundamental Law of Hungary. Has reliable knowledge of the pedagogical and psychological methods for understanding students. Possesses well-founded educational, psychological, and sociological knowledge about socialisation and personalisation, students requiring individual treatment, disadvantaged students, and social and intergroup processes. Familiar with the sources of knowledge validated by educational, sociological, and psychological research results necessary for fulfilling the teacher role and professional development. Possesses knowledge about the role of reflective thinking in professional development, the possibilities for further training, and the theoretical and practical methods for maintaining mental health.

-

Capabilities:

Capable of creating a learning environment in which students feel valued and competent, and learn to respect peers from different cultural backgrounds. Educates students to accept each other, provide mutual support, and cooperate without prejudice. Consciously creates pedagogical situations that most effectively support students' intellectual, emotional, social, and moral development. Capable of developing community cohesion and students' social competences by establishing the practice of peer evaluation. Capable of culture-appropriate cooperation with parents and students based on mutual respect and trust. Capable of continuously evaluating and analysing pedagogical processes and students' personality development. Capable of reflective and deliberative interpretation, analysis, and evaluation of his/her pedagogical experiences and views.

-

Attitude:

Reflectively and critically examines his/her own work; maintains a need for

methodological renewal and a desire to continuously expand his/her professional toolkit. Encourages constructive exchange of opinions among students, exploits the opportunities arising from inclusive education, and develops students' empathy and tolerance. Approaches students' personality development responsibly, strives to see and highlight values in everyone, and relates to each student with positive emotions (love). Sensitive to students' individual problems. Strives to educate students to respect others' opinions and values. Committed to active cooperation with fellow teachers. Strives for self-awareness, personal development, and maintaining physical and mental health.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Ismerkedés, szabályok felállítása, egymásra hangolódás. Szakmaválasztás indokai, motivációi, szakmai identitás (Getting to know each other, setting rules, getting in tune with each other. Reasons for choosing a profession, motivations, professional identity.)

12.2. Reális önismeret kialakítása, önelfogadás, önkifejezés eszközei én-feltáró gyakorlatok alapján. (Developing realistic self-awareness, self-acceptance, self-expression tools based on self-discovery exercises.)

12.3. Bizalom, önbizalom. Mások megismerése és elfogadása. (Trust, self-confidence. Knowing and accepting others.)

12.4. Társas kapcsolatok kialakításának eszközei, jellegzetességei. Önérvényesítés lehetőségei

és határai. (Tools and characteristics of building social relationships. Opportunities for self-assertion and limits.)

12.5. Empátia, tolerancia, kooperáció fejlesztése. (Develop empathy, tolerance and cooperation.)

12.6. A hatékony kommunikáció eszközei. (Tools for effective communication.)

12.7. Taktilis kommunikáció jelentősége, az „Érintés” című film megtekintése és megbeszélése. (The importance of tactile communication, viewing and discussing the film "Touch".)

12.8. A konfliktus fogalmának definiálása, saját konfliktusok feltérképezése. Konfliktuskezelési módszereink tudatosítása, új módszerek megismerése. (Defining the concept of conflict, exploring own conflicts. Awareness of conflict management methods, learning new methods.)

12.9. Konfliktus helyzetek és megoldásaik modellálása (szituációs feladatok). (Modelling conflict situations and their solutions (situational exercises).)

12.10. Asszertivitás fejlesztése. (Develop assertiveness.)

12.11. Előítéletesség, sztereotípiák felismerése, kezelése. (Recognising and dealing with prejudice and stereotypes.)

12.12. A tanár lelki egészségvédelmének eszközei. Burn out megelőzése. (Teacher mental health tools. Burn out prevention.)

12.13. Megküzdési stratégiák, stresszkezelés. Stressz (Se vele, se nélküle) oktató film megtekintése és megbeszélése. (Coping strategies, stress management. Stress ("With or without") educational film and discussion.)

12.14. A tréning hatása a tanári munkához szükséges személyiségjellemzők fejlesztésére. A tanári pályára való alkalmasság megbeszélése. További egyéni célok megfogalmazása, fejlesztési terv kidolgozása. (The impact of training on the development of personality traits for teaching. Discussing suitability for a teaching career. Formulation of further individual goals and development plan.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 1. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A 25%-nyi vagy három hiányzáson túli indokolt és igazolt távollét (pl. egészségügyi ok, szolgálatteljesítés) esetén a hallgató az oktatóval egyeztetett formában és határidővel pótolhatja a mulasztást. Négyenél több hiányzás után a hallgató nem kaphat aláírást, a kurzus ebben az esetben nem teljesítettnek minősül.

Kedvezményes tanrenden lévő hallgatónak – az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában az e tanulmányi rendre vonatkozóan rögzített szabályok betartása mellett – a kurzus oktatójával egyeztetett formában elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Kötelező az aktív részvétel a foglalkozásokon. A hallgató saját magára vonatkozó fejlesztési tervének elkészítése és benyújtása.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott feladat teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés az egyéni fejlesztési terv alapján ötfokozatú skálán történik.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és a legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Adele B. Lynn - Janele R. Linn: Érzelmi intelligencia, Z-Press Kiadó, Miskolc 2018. ISBN: 9789639493940;
2. Bagdy Emőke - Telkes József : Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában , Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 1990. ISBN: 2399994444630;
3. Dürrschmidt Péter: Trénerek kézikönyve, Z-Press Kiadó, Miskolc 2008. ISBN: 9789639493438;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. F. Várkonyi Zsuzsa: Tanulom magam, Kulcslyuk Kiadó, Budapest 2020. ISBN: 9786155932199;
2. Ingrid Holler: Erőszakmentes kommunikáció, Z-Press Kiadó, Miskolc 2019. ISBN: 9789639493971;
3. Thomas Schmidt: Konfliktuskezelési tréninggyakorlatok, Z-Press Kiadó, Miskolc 2009. ISBN: 9789639493520;

Budapest, 2025.

Vassné prof. dr. Figula Erika Éva, PhD, habil.
egyetemi tanár
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: TTFTT100

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Személyiség- és fejlődéslelektan

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Personality and developmental psychology

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 3 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. tanári felkészítés;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése: Tanári Felkészítés Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata: Vassné prof. dr. Figula Erika Éva, PhD, habil., egyetemi tanár

8. A tanórák száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)

8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: - Előadás

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A tanárjelölt megismeri a személyiség fogalmát, fejlődését, összetevőit, a személyiségtípusokat, a személyiségfejlesztés módszereit, eszközeit; az öröklődés és a környezet hatását. Ez a kurzus átfogó áttekintést nyújt a személyiségpszichológia különböző elméleteiről, a személyiségzavarokról. A tantárgy célja ezen kívül, hogy a hallgatók megismerjék a fejlődéslelektan főbb irányzatait, a fejlődéslelektan központi kérdéseit, problematikáját (érés, fejlődés, szakaszosság, folyamatosság). Tájékozottak legyenek a fejlődéselméletekben (Freud pszichoszexuális fejlődéselmélete, Erikson pszichoszociális fejlődéselmélete és Piaget kognitív fejlődéselmélete). Lássák a pszichés fejlődés törvényszerűségeit, folyamatait, a szocializáció jelentőségét. Cél, hogy a hallgatók tájékozottak legyenek a funkciók fejlődésében (beszéd, kognitív, szenzomotoros, erkölcsi fejlődés, játék és rajz fejlődése). Átlássák a korai anya-gyermek kapcsolat jelentőségét, a kötődés szerepét a fejlődésben. Értsék meg a fejlődési szakaszok (a születés előtti életidő, fejlődés az élet első három évében, óvodáskor, kisiskoláskor, iskoláskor, serdülőkor, ifjú és felnőttkor, öregkor) biológiai, pszichológiai és szociális vonatkozásait. Legyenek

tisztában a fejlődéslélektan vizsgálati módszereivel, az iskolaérettség kritériumaival. Cél, hogy a hallgatók képet kapjanak a krízisekről, válságokról, az emberi élet fordulóinak jellemzőiről.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The teacher candidate will learn about the concept, development and components of personality, personality types, methods and tools of personality development; the influence of heredity and environment. This course provides a comprehensive overview of the different theories of personality psychology, personality disorders. The course also aims to familiarise students with the main trends in developmental psychology, the central issues and problems of developmental psychology (maturation, development, stage, continuity). They will be familiar with the theories of development (Freud's psychosexual theory of development, Erikson's psychosocial theory of development and Piaget's cognitive theory of development). They will understand the laws and processes of psychological development and the importance of socialisation. The aim is for students to be informed about the development of functions (speech, cognitive, sensorimotor, moral development, play and drawing development). They will understand the importance of the early mother-child relationship and the role of attachment in development. Understand the biological, psychological and social aspects of the developmental stages (prenatal period, development in the first three years of life, preschool, school age, school age, adolescence, adolescence and adulthood, old age). Be familiar with the methods used in the study of developmental psychology and the criteria for school readiness. The aim is to provide students with an understanding of crises, crises, and the characteristics of the turning points in human life.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

A szakképzett tanár széles bázisra épülő interdiszciplináris tudással rendelkezik a tanulói személyiség sajátosságairól és fejlődéséről, személyiségalkító munkája értékrendjének alapjait az alaptörvény szellemében határozza meg. Nevelési gyakorlatát jól megalapozó ismeretekkel rendelkezik a szocializáció minden színteréről és a perszonalizáció folyamatát meghatározó tényezőkről. Megbízható ismeretei vannak a tanulók megismerésének pedagógiai és pszichológiai módszereire vonatkozóan. A szakképzett tanár ismeri a pedagógusszerep betöltéséhez és a szakmai fejlődéséhez szükséges, neveléstudományi, szociológiai, pszichológiai kutatási eredményekkel igazolt tudás forrásait.

-

Képességei:

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra. A szakképzett tanár képes árnyalt és minden részletre kiterjedő képet kialakítani a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlettségi szintjéről. A pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni.

-

Attitűdje:

Saját munkáját reflektíven, fejlett kritikai érzéssel szemléli; ébren tartja magában a

módszertani megújulás igényét, szakmai eszköztára folyamatos bővítésének szándékát. Kész figyelembe venni az adott tanulócsoporthoz sajátosságait, szociális felkészültségét. Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra. Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses interdisciplinary knowledge based on a broad foundation about the characteristics and development of student personality, and defines the value system of his/her personality-shaping work in the spirit of the Fundamental Law of Hungary. Possesses well-founded knowledge about all venues of socialisation and the factors determining the process of personalisation. Has reliable knowledge of the pedagogical and psychological methods for understanding students. Familiar with the sources of knowledge validated by educational, sociological, and psychological research results necessary for fulfilling the teacher role and professional development.

-

Capabilities:

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use. Capable of forming a nuanced and comprehensive picture of students' intellectual, emotional, social, and moral development levels. Capable of searching for and using appropriate literature for problems arising in his/her pedagogical work.

-

Attitude:

Reflectively and critically examines his/her own work; maintains a need for methodological renewal and a desire to continuously expand his/her professional toolkit. Ready to consider the characteristics and social preparedness of the given student group. Ready for continuous renewal in subject-specific, methodological, and educational sciences. Ready to participate in development and innovation activities related to his/her subject.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A személyiség fogalma, összetevői, nézőpontok és vizsgáló eljárások. Öröklés és környezet hatása a személyiségfejlődésre. (The concept of personality, its components, perspectives and assessment procedures. Inheritance and environment influence on personality development.)

12.2. Típustanok és vonásméletek (Allport, Eysenck, Big Five) (Type theory and trait theory (Allport, Eysenck, Big Five))

12.3. A személyiség pszichoanalitikus (Freud, Jung) megközelítése. Elhárító mechanizmusok. (Psychoanalytic (Freud, Jung) approach to personality. Preventive mechanisms.)

12.4. A személyiség individuálpaszichológiai (Adler), humanisztikus (Csikszentmihályi) megközelítése. (The personality is individual psychological (Adler), humanistic (Csikszentmihályi) approach)

12.5. A korai anya-gyermek kapcsolat, a kötődés jelentősége a fejlődésben. Kötődésmélete (Bowlby). (The early mother-child relationship, the importance of attachment in development. Attachment theory (Bowlby))

12.6. Személyiségzavarok. (Personality disorders.)

12.7. A fejlődéslélektan irányzatai, a fejlődés problematikája, a szocializáció jelentősége. ZH írása. (Trends in developmental psychology, the problem of development, the importance of socialisation. Mid-term test writing.)

12.8. A funkciók fejlődése (beszéd, szenzomotoros, kognitív fejlődés). Piaget elmélete. (Development of functions (speech, sensorimotor, cognitive development). Piaget's theory.)

12.9. Erkölcsi fejlődés (Kohlberg). (Moral development (Kohlberg))

12.10. Pszichoszociális fejlődés (Erikson) (Psychosocial development (Erikson))

12.11. Pszichoszexuális fejlődés (Freud). (Psychosexual development (Freud))

12.12. Játék, rajz fejlődése. (Development of games, drawing.)

12.13. Az életszakaszok jellemzői. (Characteristics of the life stages.)

12.14. Iskolaérettség. Krízisek, válságok, az emberi élet fordulói. ZH írása. (School readiness. Crises, crises, the turning points of human life. Final test writing.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 2. félév/tavaszi;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Az ezt meghaladó, egy alkalom jogos (pl. kórházi kezelés, rendkívüli szolgálat) indokkal történt, igazolt hiányzást a hallgató egy beadandó dolgozat elkészítésével pótolhatja. A dolgozat témáját, formai követelményeit, terjedelmét, benyújtási határidejét az oktatóval kell a szemeszter ideje alatt egyeztetni. További hiányzás esetén a hallgató nem szerezheti meg az aláírást. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

Egyéni tanrendben lévő hallgató: Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20.§-ban

rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

2 zárthelyi dolgozat írása (a 7. és a 14. héten) az előadáson elhangzott ismeretanyagból és a szakirodalomból. A zárthelyi dolgozatok értékelése: 60%-ig elégtelen, 60- 70% között elégséges, 70-80%-között közepes, 80-90% között jó, 90-100% között jeles. Amennyiben a hallgató a Zh-t indokolt okokból nem tudja megírni, az oktatóval egyeztetett időpontban egy alkalommal pótolhatja. A zárthelyi dolgozat nem javítható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

A zárthelyi dolgozatok átlagának megfelelő jegy megajánlása kollokviumi jegyként.

A megajánlott jegy el nem fogadása esetén írásbeli vizsga a témakör elemeiből, értékelése ötfokozatú skálán.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokviumi jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Carver, C. – Scheier, M.: Személyiségpszichológia, Osiris Kiadó, Budapest 2006. ISBN: 9789632360287;
2. Cole, Michael, Cole, S. Rita: Fejlődéslélektan, Osiris Kiadó, Budapest 2006. ISBN: 9789633894736;
3. Vajda Zsuzsa: A gyermek pszichológiai fejlődése, Helikon, Budapest 2006. ISBN: 9789632482354;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Mirnics Zsuzsa: A személyiség építőkövei. Típus-, vonás- és biológiai elméletek, Bölcsész Konzorcium, Budapest 2006. ISBN: 9639704172;

Budapest, 2025.

Vassné prof. dr. Figula Erika Éva, PhD, habil.
egyetemi tanár
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: TTFTT201

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): (Pályaszocializációs gyakorlat 1.) Nevelési-oktatási intézmények tanári szemmel

3. A tantárgy megnevezése (angolul): (Career Socialization Practicum I.) Educational Institutions from a Teacher's Perspective

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 2 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. tanári felkészítés;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése: Tanári Felkészítés Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata: Tisztartó Márk, közszolgálati egyetemi docens

8. A tanórák száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)

8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A pályaszocializációs gyakorlatok célja, hogy a hallgatók valós pedagógiai helyzetekben releváns élményeket éljenek át, tapasztalataikat reflektív módon megfogalmazva rendszerezzék és ennek segítségével egyre mélyebb szinten azonosulni tudjanak a hivatásukkal. A Pályaszocializációs gyakorlat 1. során a hallgatók megismerkednek a köznevelési rendszer különböző intézményeivel (általános iskola, gimnázium, szakgimnázium, szakiskola, kollégium, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézmény, pedagógiai szakszolgálati intézmény, pedagógiai-szakmai szolgáltató intézmény), az állami és nem állami fenntartásban működő alap- és középfokú iskolákkal, gyermekvédelmi intézményekkel, átfogó képet kapnak a jellegzetességekről és eltérésekről. A kurzus egyetemi és köznevelési intézményben eltöltött foglalkozásokat egyaránt magába foglal.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the career socialization practicums is to enable students to live relevant experiences in real pedagogical situations, to organise their experiences in a reflective way and to help them identify with their profession on an increasingly deeper level. In the course of Career Socialization Practicum I, students will become acquainted with the different institutions of the public education system (primary school, secondary school, vocational school, special needs trade school, dormitory, conductive education institution, professional pedagogical services institution and educational support services institution). Students will also become acquainted with state-funded institutions and non-state-funded primary schools, secondary schools and child protection institutions. They will get an overview of the characteristics and differences. The course will include both university lessons and sessions in public schools.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

A szakképzett tanár rendelkezik azzal a pedagógiai, hermeneutikai és ismeretelméleti tudással, amely segíti őt a pedagógiai folyamatok többretegű, komplex értelmezésében. A szakképzett tanár megalapozott neveléstudományi, pszichológiai és szociológiai tudással rendelkezik a szocializációról és a perszonalizációról, az egyéni bánásmódot igénylő és a hátrányos helyzetű tanulókról, valamint a társadalmi és csoportközi folyamatokról. Széles körű ismeretekre támaszkodik a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. tv. 4. § 13. pontja szerinti kiemelt figyelmet igénylő tanulók nevelése és fejlesztése során. Ismeri a pedagógusszakma jogi és etikai szabályait, normáit.

-

Képességei:

A tervezés során képes a rendszerszemléletű megközelítésre, szakszerűen számba tudja venni a tervezőmunkáját meghatározó makro-, mezo- és mikroszintű tényezőket. Képes pedagógiai tapasztalatai és nézetei reflektív és mérlegelő értelmezésére, elemzésére, értékelésére. Képes meghatározni saját szakmai elhivatottságát, szerepvállalását.

Képes önállóan megfogalmazni elsajátítandó pedagógus hivatásának kihívásait és fejlesztési lehetőségeit.

Attitűdje:

Nyitott a kiemelt figyelmet igénylő tanulók speciális szükségleteire, elfogadó attitűddel viszonyul a tanulói közösségben megjelenő heterogenitáshoz. Kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait, szociális felkészültségét. Nyitott a különböző tanulási környezetekben megvalósuló szocializációs, támogató folyamatok lehetőségeinek megismerésére, elfogadja és érti azok működését.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the pedagogical, hermeneutical, and epistemological knowledge that helps him/her in the multi-layered, complex interpretation of pedagogical processes. Possesses well-founded educational, psychological, and sociological knowledge about socialisation and personalisation, students requiring individual treatment, disadvantaged students, and social and intergroup processes. Relies on extensive knowledge in the education and development of students requiring special attention as defined in Section 4, Point 13 of Act CXC of 2011 on National Public Education. Knows the legal and ethical rules and norms of the teaching profession.

-

Capabilities:

Capable of a systemic approach to planning, professionally considering the macro-, meso-, and micro-level factors that determine his/her planning work. Capable of reflective and deliberative interpretation, analysis, and evaluation of his/her pedagogical experiences and views. Capable of determining his/her own professional dedication and role.

The ability to independently articulate the challenges and development opportunities of an evolving teaching profession.

Attitude:

Open to the needs of students requiring special attention, and adopts an accepting attitude towards the heterogeneity present in the student community. Ready to consider the characteristics and social preparedness of the given student group. Open to learning about and understanding the possibilities of socialisation and supportive processes in different learning environments.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

11.1. TÓTKTK100 - Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek;

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A magyar köznevelési rendszer és intézményei. Intézményi pályaszocializáció. (The Hungarian public education system and its institutions. Institutional career socialization.)

12.2. Első intézménylátogatási alkalom (összevont alkalom): Tapasztalatszerzés a négy évfolyamos gimnáziumok világáról. Reflexió az intézménylátogatásról. Tapasztalatszerzés hat évfolyamos gimnáziumok világáról. Reflexió az intézménylátogatásról. (First visit to an institution (combined session): Experiencing the world of four-year high schools. Reflection on the visit. Experiencing the world of six-year schools. Reflection on the visit.)

12.3. Első intézménylátogatási alkalom (összevont alkalom): Tapasztalatszerzés a négy évfolyamos gimnáziumok világáról. Reflexió az intézménylátogatásról. Tapasztalatszerzés hat évfolyamos gimnáziumok világáról. Reflexió az

intézménylátogatásról. (First visit to an institution (combined session): Experiencing the world of four-year high schools. Reflection on the visit. Experiencing the world of six-year schools. Reflection on the visit.)

12.4. Második intézménylátogatási alkalom (összevont alkalom): Tapasztalatszerzés az általános iskolák világáról. Reflexió az intézménylátogatásról. Tapasztalatszerzés az integrált nevelés világáról. Reflexió az intézménylátogatásról. (Second visit to the institution (combined session): Experiencing the world of primary schools. Reflection on the visit. Experience of the world of integrated education. Reflection on the visit.)

12.5. Második intézménylátogatási alkalom (összevont alkalom): Tapasztalatszerzés az általános iskolák világáról. Reflexió az intézménylátogatásról. Tapasztalatszerzés az integrált nevelés világáról. Reflexió az intézménylátogatásról. (Second visit to the institution (combined session): Experiencing the world of primary schools. Reflection on the visit. Experience of the world of integrated education. Reflection on the visit.)

12.6. Harmadik intézménylátogatási alkalom (összevont alkalom): Tapasztalatszerzés az egyházi általános iskolák világáról. Reflexió az intézménylátogatásról. Tapasztalatszerzés az egyházi gimnáziumok világáról. Reflexió az intézménylátogatásról. (Third visit to the institution (combined session): Experiencing the world of church primary schools. Reflection on the visit. Reflection on the reflection on the visit to a church secondary school. Reflection on the visit.)

12.7. Harmadik intézménylátogatási alkalom (összevont alkalom): Tapasztalatszerzés az egyházi általános iskolák világáról. Reflexió az intézménylátogatásról. Tapasztalatszerzés az egyházi gimnáziumok világáról. Reflexió az intézménylátogatásról. (Third visit to the institution (combined session): Experiencing the world of church primary schools. Reflection on the visit. Reflection on the reflection on the visit to a church secondary school. Reflection on the visit.)

12.8. Negyedik intézménylátogatási alkalom (összevont alkalom): Tapasztalatszerzés az állami szakképzés világáról. Reflexió az intézménylátogatásról. Tapasztalatszerzés a speciális intézmények (pl: művészetoktatási intézmény, sportiskola) világáról. Reflexió az intézménylátogatásról. (Fourth visit to the institution (combined session): Experiencing the world of public vocational training. Reflection on the visit. Experience of the world of specialised institutions (e.g. art schools, sports schools). Reflection on the visit to an institution.)

12.9. Negyedik intézménylátogatási alkalom (összevont alkalom): Tapasztalatszerzés az állami szakképzés világáról. Reflexió az intézménylátogatásról. Tapasztalatszerzés a speciális intézmények (pl: művészetoktatási intézmény, sportiskola) világáról. Reflexió az intézménylátogatásról. (Fourth visit to the institution (combined session): Experiencing the world of public vocational training. Reflection on the visit. Experience of the world of specialised institutions (e.g. art schools, sports schools). Reflection on the visit to an institution.)

12.10. Ötödik intézménylátogatási alkalom (összevont alkalom): Tapasztalatszerzés a gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézmények világáról 1. Tapasztalatszerzés a gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézmények világáról 2. (Fifth visit to the institution (combined session): Experiencing the world of special education, conductive pedagogical education and training institutions 1. Experiencing the world of special education, conductive pedagogical education and training institutions 2.)

12.11. Ötödik intézménylátogatási alkalom (összevont alkalom): Tapasztalatszerzés a gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézmények világáról 1. Tapasztalatszerzés a gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézmények világáról 2. (Fifth visit to the institution (combined session): Experiencing the world of special education, conductive pedagogical education and training institutions 1. Experiencing the world of special education, conductive pedagogical education and training institutions 2.)

12.12. A pedagógiai szakszolgálati intézmények és a pedagógiai-szakmai szolgáltató intézmények fontossága az iskolai életben. (The importance of educational support services institutions and professional pedagogical services institutions in school life.)

12.13. Szociális és gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer fontossága az iskolai életben. (The importance of a social and child protection detection and signalling system in school life.)

12.14. A félév reflektív lezárása. (A reflective end to the semester.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 2. félév/tavaszi;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez legalább 11 foglalkozáson jelen kell lennie a hallgatónak, a félév során három hiányzás lehetséges. Aki ennél többet hiányzik az órákról, intézményleírást készít azon intézménytípusról, amely órán nem vett részt. A konkrét intézményről és az intézményleírás tartalmi és formai követelményeiről a tárgy oktatójával a hallgatónak egyeztetnie kell a hiányzását követő órán.

Az egyéni tanrenddel rendelkező hallgatók, valamint a tanulmányaikat külföldön folytató hallgatók (Erasmus, egyéb külföldi ösztöndíjprogram) a foglalkozásokon való részvétel alól felmentést kapnak. A követelményeket a tantárgyi programban meghatározott intézménytípusokról készített intézményleírásokkal teljesítik. A hallgató köteles a gyakorlatok anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Az intézményről és az intézményleírás tartalmi és formai követelményeiről a tárgy oktatójával a hallgatónak egyeztetnie kell a félév elején.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tanulmányi munka alapja az órákon való figyelmes és aktív részvétel. Az intézménylátogatások időpontját az oktató a félév elején hirdeti ki. Minden hallgatónak a félév során a pedagógiai gyakorlatról portfóliót kell leadnia a tematikában felsorolt témakörökhöz kapcsolódóan az oktatóval előre egyeztetett szempontok szerint. A portfólió leadási határidejét a félév elején határozza meg az oktató.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon, valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges szintű teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy, az órai aktivitás és a hospitálási naplók értékelése alapján kerül kialakításra. Az értékelés 100 pontos skála alapján történik: az órai aktivitás (10 pont), a portfólió (90 pont). Ponthatárok a gyakorlati jegy megszerzéséhez:

100-87 – 5

86-75 – 4

74-63 – 3

62-51 – 2

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Pedagógusszerepek a tehetséggondozásban, Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, 2015. ISBN: ISSN 2062-5936;
2. Báthory Zoltán: Tanulók, iskolák, különbségek. Egy differenciális tanításelmélet vázlata. Harmadik átdolgozott kiadás, Okker Kiadó, Budapest 2000. ISBN: 978 963 454 845 4;
3. Falus Iván – Zagyváné Szűcs Ida: A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz, Akadémiai Kiadó, Budapest 2022. ISBN: 978 963 454 845 4;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. A nemzeti köznevelésről és az életpályáról szóló hatályos jogszabályok,.
2. Mogyorósi Zsolt, Virág Irén: Iskola a társadalomban – az iskola társadalma, 2015. ISBN: Elektronikus tananyag: http://okt.ektf.hu/data/szlahorek/file/hunline_pedpszi/15_iskola_a_tarsadalomban/;
3. Szivák Judit: A reflektív gondolkodás fejlesztése, Génus könyvek, Budapest 2010. ISBN: 20625936;

Budapest, 2025.

Tisztartó Márk,
közzolgálati egyetemi docens
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: TÓTKTK102

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Tanításelmélet

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Didactics

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 3 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. tanári felkészítés;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése: Tanító- és Óvóképző Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata: Ribarics Livia, tanársegéd

8. A tanórák száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)

8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A didaktika a pedagógia tudományának egyik alapvető területe, a tanítás és tanulás elméletével, módszertanával, valamint ezek gyakorlati alkalmazásával foglalkozik. A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék a tanítás-tanulás folyamatának alapelveit, módszereit és céljait, valamint képesek legyenek különböző tanulási szituációk megtervezésére, szervezésére és értékelésére, elsajátítsák a korszerű oktatási módszereket és stratégiákat, megértsék a tanár szerepének sokrétűségét, valamint a tanulói fejlődés támogatásának eszközeit.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

Didactics, as one of the fundamental fields of pedagogy, deals with the theory and methodology of teaching and learning, as well as their practical application. The aim of the course is to familiarize students with the principles, methods, and objectives of the teaching-learning process, enabling them to plan, organize, and evaluate various learning situations. Additionally, students will acquire modern teaching methods and strategies, understand the multifaceted role of the teacher, and explore tools to support student development.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanulásméleti, valamint tantervi tudásnak.

Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat.

Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is.

Ismeri a legalapvetőbb tanulási-tanítási stratégiákat, ismeri a tanulási környezetek jellemzőit.

-

Képességei:

Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanulásméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására.

Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Képes a különböző nevelési és oktatási céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására és megvalósítására; a hagyományos és az információs és kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony és szakszerű alkalmazására.

Képes pontosan meghatározni a tanítandó tartalmak jelentőségét, több oldalról meg tudja közelíteni az ezekből felépíthető rendszereket, megfelelő szakmai érvekre támaszkodva ki tudja választani a tanulás-tanítás megfelelő stratégiáit, módszereit és eljárásait.

A szakképzett tanár képes a tanulási-tanítási céloknak megfelelő oktatási stratégiákhoz a motivációt, a differenciálást, a tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák adekvát alkalmazására.

-

Attitűdje:

A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának, tanulási képességeinek és szociális készségeinek folyamatos fejlesztése iránt.

Tervezőmunkája során a legkorszerűbb elméleti és gyakorlati tudásra épít, és a kimeneti célokhoz alkalmazkodva határozza meg a tanítási-tanulási folyamatot, az alkalmazható módszereket, az optimális munkaformákat és a felhasználható segédeszközöket.

Nagy hangsúlyt fektet a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosítására, a hatékony tanuláshoz szükséges tudás és képességek megszerzésére, különös tekintettel az egész életen át tartó tanulásra.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject.

Familiar with the information sources that can be used in teaching and learning the subject, the possibilities for obtaining information about them, textbooks, paper-based and online teaching tools, learning organisation methods, important teaching methods, and teaching and learning strategies.

Familiar with the methods for developing the specific competences to be established during the teaching and learning of the subject.

Knows the most fundamental teaching and learning strategies and the characteristics of learning environments.

-

Capabilities:

Capable of effectively integrating his/her knowledge of the discipline, methodology, subject area, learning theory, and the curriculum.

Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

Capable of selecting and implementing strategies appropriate to various educational and teaching goals, methods that ensure motivation, differentiation, student activity, and the development of students' thinking, problem-solving, and cooperation skills; and effectively and professionally applying tools based on traditional and information and communication technologies, as well as digital teaching materials.

Capable of precisely determining the significance of the content to be taught, approaching the systems that can be built from it from multiple perspectives, and selecting the appropriate strategies, methods, and procedures for teaching and learning based on sound professional arguments.

Capable of adequately applying methods and organisational forms that ensure motivation, differentiation, student activity, and the development of students' thinking, problem-solving, and cooperation skills, in line with the educational strategies appropriate to the learning-teaching goals.

-

Attitude:

Committed to the continuous development of students' knowledge, learning abilities, and social skills.

Bases his/her planning work on the most up-to-date theoretical and practical knowledge, and defines the teaching-learning process, applicable methods, optimal

work forms, and usable aids in accordance with the output goals.

Places great emphasis on raising awareness of the processes of learning and teaching, acquiring the knowledge and skills necessary for effective learning, with particular attention to lifelong learning.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A didaktika alapjai (The Fundamentals of Didactics)

12.2. A nevelés és oktatás kapcsolata (The Relationship Between Nurture and Teaching)

12.3. A tanulás folyamat pszichológiai alapjai (The Psychological Foundations of the Learning Process)

12.4. A tanítás-tanulás rendszerszemlélete (The Systemic Perspective of Teaching and Learning)

12.5. Didaktikai alapelvek (Didactic Principles)

12.6. A tananyag kiválasztása és strukturálása (Selection and Structuring of the Curriculum)

12.7. Oktatási stratégiák és módszerek (Educational Strategies and Methods)

12.8. Tanulásszervezési formák (Forms of Learning Organization)

12.9. Az oktatás környezete, eszközei és digitális technológiái (Educational Environment, Tools and Digital Technologies)

12.10. Az órai munka tervezése és irányítása (Planning and Managing Classroom Activities)

12.11. Értékelési technikák (Evaluating the Effectiveness of Teaching)

12.12. A differenciált oktatás és az inklúzió módszertana (The Methodology of Differentiated Instruction and Inclusion)

12.13. Tanári kompetenciák (Teacher Competencies)

12.14. A didaktika jövője és innovációk az oktatásban (The Future of Didactics and Innovations in Education)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 3. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Az ezt meghaladó, egy

alkalom jogos (betegség, kórházi kezelés, rendkívüli szolgálat) indokkal történt, igazolt hiányzást a hallgató beadandó dolgozat elkészítésével pótolhatja. A dolgozat témáját, formai követelményeit, terjedelmét, benyújtási határidejét az oktatóval kell a szemeszter ideje alatt egyeztetni. További hiányzás esetén a hallgató nem szerezheti meg az aláírást. Az egyéni tanrenddel rendelkező hallgatók, valamint a tanulmányaikat külföldön folytató hallgatók (Erasmus, egyéb külföldi tanulmány) a foglalkozások látogatása alól felmentést kapnak, az érdemjegyüket az félév végi vizsga teljesítésével szerzik meg. A hallgató köteles az előadások anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nincs

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon.

16.2. Az értékelés:

Szóbeli vagy írásbeli vizsga a vizsgaidőszakban.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges vizsgajegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Chrappán Magdolna, Polónyi Tünde, Abari Kálmán, Szabó Fruzsina (szerk.): A didaktika legújabb trendjei. In Innováció az oktatásban, Innováció az oktatásban. Oriold és Társai. 41-58., 2019.
2. Falus Iván (főszerk.) – Zagyváné Szűcs Ida (szerk.): A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz, Akadémiai Kiadó, Budapest 2022. ISBN: 978-963-454-842-3;
3. Gloviczki Zoltán: Bevezetés a pedagógiába, Akadémiai Kiadó, Budapest 2018. ISBN: 978-9634542490;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Bábosik István: Neveléstudomány, Osiris Kiadó, Budapest 2004. ISBN: 963-389-655;
2. Chrappán Magdolna: Didaktika I. Célok, tartalmak, követelmények, Debreceni Egyetem Kiadó, Debrecen 2020. ISBN: 978-9633188804;
3. Chrappán Magdolna: Didaktika II. Munkaformák, stratégiák, eszközök, Debreceni Egyetem Kiadó, Debrecen 2022. ISBN: 978-9636150037;
4. Szabó László Tamás: Bevezetés a tanári mesterségbe, Debreceni Egyetemi Kiadó [Pallas Debrecina 19.], Debrecen 2010. ISBN: 9789633180273;

Budapest, 2025.

Ribarics Livia,
tanársegéd
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: TTFTT202

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): (Pályaszocializációs gyakorlat 2.) Pedagógiai szabályozók

3. A tantárgy megnevezése (angolul): (Career Socialization Practicum II.) Pedagogical regulators

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 2 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. tanári felkészítés;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése: Tanári Felkészítés Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata: Tisztartó Márk, közszolgálati egyetemi docens

8. A tanórák száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)

8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A pályaszocializációs gyakorlatok célja, hogy a hallgatók valós pedagógiai helyzetetekben, releváns élményeket éljenek át, tapasztalataikat reflektív módon megfogalmazva rendszerezék és ennek segítségével egyre erősebben azonosulni tudjanak a hivatásukkal. A Pályaszocializációs gyakorlat 2. során a hallgatók a gyakorlóintézményben megismerkednek az iskola működését meghatározó NAT, KET alkalmazásával, a Pedagógiai programmal, a házirenddel, a szervezeti és működési szabályzattal, az éves munkatervvel. A gyakorlat során a vezetőtanár bevezeti a hallgatókat egyéni tervező tevékenységébe, így a hallgatók megismerik a tanmenet, a tematikus terv és az óraterv készítésének jelentőségét. Képet kapnak a hallgatók a tanulói jelenlét és a tanórák/foglalkozások nyilvántartásának lehetőségeiről, így a haladási naplóról, a KRÉTA rendszerről. A hallgatók megismerik az érettségi vizsga követelményrendszerét is. A kurzus egyetemi és köznevelési intézményben eltöltött foglalkozásokat egyaránt magába foglal. A kurzus első négy és utolsó órája az egyetemen, az ötödiktől a tizenharmadik óráig (kilenc alkalommal)

intézménylátogatás keretében zajlik.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the career socialization practicums is to enable students to live relevant experiences in real pedagogical situations, to organise their experiences in a reflective way and to help them identify with their profession on an increasingly deeper level. In the course of the Career Socialization Practicum II, the students become acquainted with the application of the NAT, the KET, the Pedagogical Programme, the house rules, the organisational and operational rules, the annual work plan. During the practicum, the head teacher introduces the students to individual planning activities, so that the students learn the importance of preparing the curriculum, the thematic plan and the lesson plan. Students will be introduced to the possibilities of recording attendance and lessons/activities, such as the progress diary, the KRÉTA. Students will also learn about the requirements for the school-leaving examination. The course will include both university lessons and public school sessions. The first four and last four hours of the course are on campus, and the fifth to thirteenth hours (nine times) are in the form of a visit to the institution.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeket, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját. A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, azok szaktárgyi tartalmait, átlátja ezek szerepét és jelentőségét az oktatás tartalmi szabályozásában. Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit. Ismeri a tananyag-kiválasztás és -rendszerezés folyamatát meghatározó szaktudományos, tanuláselméleti, módszertani és lélektani kritériumokat.

-

Képességei:

A szakképzett tanár képes a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek tartalmát árnyaltan és szakszerűen értelmezni, az ezekben megfogalmazott elveket a saját gyakorlatában alkotó módon felhasználni. Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni. Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra.

Képes önállóan megfogalmazni pedagógus hivatásának szakmai kihívásait és fejlesztési lehetőségeit.

Attitűdje:

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket. Együttműködésre törekszik a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeinek pedagógusaival. A szakképzett tanár rendelkezik olyan fokú flexibilitással, amely

lehetővé teszi a tervdokumentumoktól való esetenkénti eltérést, amennyiben az észszerű pedagógiai megfontolások és a tanulócsoporthat érdekei úgy kívánják. Igyekszik elsajátíttatni tanulóival jogaikat és kötelességeiket. Törekszik az objektív értékelés követelményének betartására, és tiszteletben tartja az értékelés etikai normáit.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information. Knows the curriculum of the subject, the learning outcomes and examination requirements formulated in it, as well as the characteristics of learning the subject, its cognitive methods, the structure of the teaching material, and its internal logic. Familiar with the documents defining pedagogical activities, the National Core Curriculum, and the framework curricula, including their subject-specific contents, and understands their role and significance in regulating the content of education. Knows the legal background, curriculum, and examination requirements for teaching the subject. Familiar with the scientific, learning theory, methodological, and psychological criteria that determine the process of selecting and organising teaching material.

-

Capabilities:

Capable of interpreting the content of the National Core Curriculum and the framework curricula in a nuanced and professional manner, and creatively applying the principles formulated in them in his/her practice. Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values. Capable of understanding the traditional and digital possibilities for accessing knowledge and information for creative information use.

The ability to formulate independently the professional challenges and development opportunities of the teaching profession.

Attitude:

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it. Strives for cooperation with teachers of his/her subject and other subjects, as well as with educators of the knowledge areas of the National Core Curriculum. Possesses a degree of flexibility that allows for occasional deviations from planning documents if reasonable pedagogical considerations and the interests of student groups so require. Endeavours to teach students their rights and duties. Strives to adhere to the requirement of objective evaluation and respects the ethical norms of evaluation.

-

Autonomy and responsibility:

-
-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Az iskola működését meghatározó dokumentumok. (Official documents related to schools.)

12.2. A NAT gyakorlati használata. (National Core Curriculum: its relevance and practical use.)

12.3. A KET gyakorlati használata. (Framework curricula, its relevance and practical use.)

12.4. A Pedagógiai program formai és tartalmi ismertetése, jelentőségének és gyakorlati használata. (The form and content of the Pedagogical programme, its relevance and practical use.)

12.5. A szervezeti és működési szabályzat formai és tartalmi ismertetése, jelentősége és gyakorlati használata. (The form and content of the organisational and operational rules, its relevance and practical use.)

12.6. A házirend formai és tartalmi ismertetése, jelentősége és gyakorlati használata. (The form and content of the house rules, its relevance and practical use.)

12.7. Az éves munkaterv formai és tartalmi ismertetése, jelentősége és gyakorlati használata. (The form and content of the annual work plan, its relevance and practical use.)

12.8. Az év végi beszámoló formai és tartalmi ismertetése, jelentősége és gyakorlati használata. (The form and content of the end of year accounts, its relevance and practical use.)

12.9. A fenntartói értékelés formai és tartalmi ismertetése, jelentősége és gyakorlati használata. (The form and content of the school maintenance evaluation, its relevance and practical use.)

12.10. A tanmenet formai és tartalmi ismertetése, jelentősége és gyakorlati használata. (The form and content of the curriculum, its relevance and practical use.)

12.11. A tematikus terv formai és tartalmi ismertetése, jelentősége és gyakorlati használata. (The form and content of the thematic plan, its relevance and practical use.)

12.12. Az óraterv formai és tartalmi ismertetése, jelentősége és gyakorlati használata. (The form and content of the lesson plan, its relevance and practical use.)

12.13. A KRÉTA rendszer formai és tartalmi ismertetése, jelentősége és gyakorlati használata. (The form and content of the KRÉTA system, its relevance and practical use.)

12.14. Az érettségi vizsga követelményrendszerének formai és tartalmi ismertetése, jelentősége és gyakorlati használata. (The form and content of the graduation examination requirements, its relevance and practical use.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 3. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez legalább 11 foglalkozáson jelen kell lennie a hallgatóknak, a félév során három hiányzás lehetséges. Aki ennél többet hiányzik az órákról, annak a félévközi feladatok teljesítésén kívül a félév végéig írásbeli beszámoló formájában is számot kell adnia azon órák tananyagáról, amelyekről hiányzott. A beszámoló tartalmi és formai követelményeiről a tárgy oktatójával a hallgatónak egyeztetnie kell a hiányzását követő órán.

Az egyéni tanrenddel rendelkező hallgatók, valamint a tanulmányaikat külföldön folytató hallgatók (Erasmus, egyéb külföldi ösztöndíjprogram) a foglalkozásokon való részvétel alól felmentést kapnak. A követelményeket a tantárgyi programban meghatározott dokumentumokról készített beszámolókkal teljesíti. A hallgató köteles a gyakorlatok anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. A beszámolók tartalmi és formai követelményeiről a tárgy oktatójával a hallgatónak egyeztetnie kell a félév elején.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tanulmányi munka alapja az órákon való figyelmes és aktív részvétel. Minden hallgatónak a pedagógiai gyakorlatról portfóliót kell benyújtania a félév során a tantárgyi programban szereplő dokumentumokról előre meghatározott szempontrendszer alapján, a meghatározott tartalmi és formai követelményeknek megfelelően. A portfólió leadási határidejét a félév elején határozza meg az oktató.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon, valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges szintű teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy, az órai aktivitás és a portfólió értékelése alapján kerül kialakításra. Az értékelés 100 pontos skála alapján történik: az órai aktivitás (10 pont), a portfólió (90 pont). Ponthatárok a gyakorlati jegy megszerzéséhez:

100 – 87 – 5

86 – 75 – 4

74 – 63 – 3

62 – 51 – 2

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Falus Iván (főszerk.) – Zagyváné Szűcs Ida (szerk.): A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz, Akadémiai Kiadó, Budapest 2022. ISBN: 978 963 454 845 4;
2. Gombocz János: Sport és nevelés, Balaton Akadémiai Kiadó, Keszthely 2011. ISBN: 978 963 8365 79 8;
3. Zrinszky László: Neveléstudomány, Műszaki Könyvkiadó, Budapest 2002. ISBN: 9631628116;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Hatályos jogszabályok az érettségiről, Nemzeti alaptantervről, nevelési-oktatási intézmények működéséről,.
2. Mészáros István, Németh András, Pukánszky Béla: Neveléstörténet - Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe, Osiris Kiadó, Budapest 2005. ISBN: 9789633895917;
3. Mészáros István, Németh András, Pukánszky Béla: Neveléstörténet - Szöveggyűjtemény, Osiris Kiadó, Budapest 2006. ISBN: 9789633895177;

Budapest, 2025.

Tisztartó Márk,
közszolgálati egyetemi docens
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: TTFTT203**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** (Pályaszocializációs gyakorlat 3.)
Közösségépítés a köznevelésben
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** (Career Socialization Practicum III.) Building
Community in Public Education
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
 - 4.1.** 2 kredit
 - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100%
gyakorlat
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):**
 - 5.1. tanári felkészítés;
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Tanári
Felkészítés Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Tisztartó
Márk, közszolgálati egyetemi docens
- 8. A tanórák száma és típusa**
 - 8.1.** össz óraszám/félév:
 - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)
 - 8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)
 - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2
 - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A pályaszocializációs gyakorlatok célja, hogy a hallgatók valós pedagógiai helyzetetekben, releváns élményeket éljenek át, tapasztalataikat reflektív módon megfogalmazva rendszerezzék és ennek segítségével egyre erősebb szinten azonosulni tudjanak hivatásukkal. A Pályaszocializációs gyakorlat 3. során a hallgatók megismerkednek a tanári feladatokkal a közösségépítésben, elemzik a tanulók közötti csoportdinamikát. Megismerkednek az osztályfőnöki munka feladataival. A vezetőtanár vezetésével konfliktuskezelést tanulnak, ismereteket szereznek a konfliktuskezelés területén (bántalmazás, problémamegoldás). Az iskolai gyakorlatban megfigyelik a különböző szocializációs mintákat és szocializációs helyzeteket. Megismerik a gyermekszervezetek szerepét a közösségépítésben. A családi életre nevelés és a fenntarthatóság, környezeti nevelés területén gyakorlati megfigyeléseket végeznek vezetőtanári útmutatással. A kurzus egyetemi és köznevelési intézményben eltöltött foglalkozásokat egyaránt magába foglal. A kurzus első négy és utolsó órája az egyetemen, az ötödiktől a tizenharmadik óráig intézménylátogatás keretében zajlik.

Az intézménylátogatások a félév folyamán három alkalommal kerülnek megszervezésre, mindhárom alkalom esetén három tanórát foglalnak magukba.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the career socialization practicums is to enable students to live relevant experiences in real pedagogical situations, to organise their experiences in a reflective way and to help them to identify with their profession on an increasingly deeper level. During the Career Socialization Practicum III, students will learn about the role of the teacher in community building, analysing the group dynamics between students. They learn about the tasks of class teacher. They learn conflict management under the guidance of the head teacher, gaining knowledge in the field of conflict resolution (bullying, problem solving). They observe different socialization patterns and socialization situations in the classroom. They learn about the role of children's organisations in community building. They will carry out practical observations in the field of family life education and sustainability and environmental education under the guidance of a teacher. The course will include both university lessons and public school sessions. The first four and last four hours of the course are on campus, and the fifth to the thirteenth hours are in the form of a visit to the institution. Institutional visits are organised three times during the semester, each of these three times consisting of three lessons.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is. Ismeri a legalapvetőbb tanulási-tanítási stratégiákat, ismeri a tanulási környezetek jellemzőit. Tisztában van a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességet potenciálisan befolyásoló hatásaival. Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátosságait, ötleteit, kezdeményezéseit. Nevelési gyakorlatát jól megalapozó ismeretekkel rendelkezik a szocializáció minden színteréről és a perszonalizáció folyamatát meghatározó tényezőkről. A szakképzett tanár megalapozott neveléstudományi, pszichológiai és szociológiai tudással rendelkezik a szocializációról és a perszonalizációról, az egyéni bánásmódot igénylő és a hátrányos helyzetű tanulókról, valamint a társadalmi és csoportközi folyamatokról.

-

Képességei:

Képes a szaktárgy tanórai és tanórán kívüli tanulásának tervezésére a tanári képesítésének megfelelő korosztály, valamint a felnőttoktatás keretében is. A szakképzett tanár képes a tanulási-tanítási céloknak megfelelő oktatási stratégiákhoz a motivációt, a differenciálást, a tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák adekvát alkalmazására. A szakképzett tanár képes árnyalt és minden részletre kiterjedő képet kialakítani a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlettségi szintjéről. A szakképzett tanár képes a rá bízott tanulókból közösséget formálni, a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják a közösségek fejlődését és egészséges működését.

Képes önállóan megfogalmazni pedagógus hivatásának személyes kihívásait és fejlesztési lehetőségeit.

Attitűdje:

A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának, tanulási képességeinek és szociális készségeinek folyamatos fejlesztése iránt. Ösztönzi a tanulók közti konstruktív véleménycserét, kiaknázza az együttnevelésből fakadó lehetőségeket, fejleszti a tanulók empátiás képességét és toleranciáját. A szakképzett tanár felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, törekszik mindenkinben meglátni és felmutatni az értékeket, valamint pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához. Érzékeny a tanulók egyéni problémáira.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

Familiar with the methods for developing the specific competences to be established during the teaching and learning of the subject. Knows the most fundamental teaching and learning strategies and the characteristics of learning environments. Aware of the potential impacts of different learning environments on learning effectiveness. Understands that creating an appropriate learning atmosphere requires taking into account the characteristics, ideas, and initiatives of the students. Possesses well-founded knowledge about all venues of socialisation and the factors determining the process of personalisation. Possesses well-founded educational, psychological, and sociological knowledge about socialisation and personalisation, students requiring individual treatment, disadvantaged students, and social and intergroup processes.

-

Capabilities:

Understands the relationships between education, teaching, and value transmission. Aware of the role of public education and vocational training in the development of society and their impact on the cohesion of the national community. Knows the specific aspects and possibilities of applying the pedagogical and psychological theories, methods, and procedures learned within the framework of general teacher competence development to the subject area. Familiar with the methods for developing the specific competences to be established during the teaching and learning of the subject. Knows the most fundamental teaching and learning strategies and the characteristics of learning environments.

The ability to formulate independently the professional challenges and development opportunities of the teaching profession.

Attitude:

Committed to the continuous development of students' knowledge, learning abilities, and social skills. Encourages constructive exchange of opinions among students, exploits the opportunities arising from inclusive education, and develops students' empathy and tolerance. Approaches students' personality development responsibly, strives to see and highlight values in everyone, and relates to each student with

positive emotions (love). Sensitive to students' individual problems.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Iskola, közösség, szocializáció. (School, community, socialisation.)

12.2. Önismeret, szituációs gyakorlatok az iskolai életből. (Self-awareness, situational exercises from school life.)

12.3. Kommunikáció: szituációs gyakorlatok az iskolai életből. (Communication, situational exercises from school life.)

12.4. Konfliktuskezelés: szituációs gyakorlatok az iskolai életből. (Conflict management, situational exercises from school life.)

12.5. Az osztályfőnöki munka általános feladatai. (General tasks of class teacher work.)

12.6. Az osztályfőnöki munka különleges feladatai. (Special tasks of the class teacher.)

12.7. A délutáni tanulás mint nevelési-oktatási lehetőség. (Afternoon learning as an educational opportunity.)

12.8. Az étkezés, mint nevelési-oktatási lehetőség. (Meals as an educational opportunity.)

12.9. A szabad játék mint nevelési-oktatási lehetőség. (Free play as an educational opportunity.)

12.10. A gyermekszervezetek (DÖK, cserkészet), mint nevelési-oktatási lehetőség. (Children's organisations (Student Council, scouting) as an educational opportunity.)

12.11. Az iskolai sport és a sportszervezetek, mint nevelési-oktatási lehetőség. (School sports and clubs as an educational opportunity.)

12.12. A családi életre nevelés (CSÉN, Emberi Méltóság Tananyag), mint nevelési-oktatási lehetőség. (Family life education (FLE, Human Dignity Curriculum) as an educational opportunity.)

12.13. A fenntarthatóság, környezeti nevelés (ÖKOISKOLA) mint nevelési-oktatási lehetőség. (Sustainability and environmental education (ECO-school) as an educational opportunity.)

12.14. A pedagógus személyisége és a közösségformálás lehetőségei. (The teacher's personality and the possibilities of community building.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév/tavaszi;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások

mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez legalább 11 foglalkozáson jelen kell lennie a hallgatóknak, a félév során három hiányzás lehetséges. Aki ennél többet hiányzik az órákról, annak a félévközi feladatok teljesítésén kívül a félév végéig írásbeli beszámoló formájában is számot kell adnia azon órák tananyagáról, amelyekről hiányzott. A beszámoló tartalmi és formai követelményeiről a tárgy oktatójával a hallgatónak egyeztetnie kell a hiányzását követő órán.

Az egyéni tanrenddel rendelkező hallgatók, valamint a tanulmányaikat külföldön folytató hallgatók (Erasmus, egyéb külföldi ösztöndíjprogram) a foglalkozásokon való részvétel alól felmentést kapnak. Az érdemjegyet a tantárgyi programhoz kapcsolódó, a tárgy oktatója által meghatározott témákban írt beadandó dolgozatokkal teljesíti. A hallgató köteles a gyakorlatok anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. A beszámoló tartalmi és formai követelményeiről a tárgy oktatójával a hallgatónak egyeztetnie kell a félév elején.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tanulmányi munka alapja az órákon való figyelmes és aktív részvétel. Az intézménylátogatások időpontját az oktató a félév elején hirdeti ki. Minden hallgatónak pedagógiai gyakorlatról portfóliót kell benyújtania, amely reflektál a közösség és a közösségépítés fontosságára az iskolai életben, valamint a kurzus során elsajátított tanári kompetenciákra, a meghatározott tartalmi és formai követelményeknek megfelelően. A portfólió részét képezi a hallgató önreflexiója is a félév során elért tanári kompetenciáinak fejlődésére vonatkozóan. A portfólió leadási határidejét a félév elején határozza meg az oktató.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon, valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges szintű teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy, az órai aktivitás és a portfólió értékelése alapján kerül kialakításra. Az értékelés 100 pontos skála alapján történik: az órai aktivitás (10 pont), a portfólió (90 pont). Ponthatárok a gyakorlati jegy megszerzéséhez:

100 – 87 – 5

86 – 75 – 4

74 – 63 – 3

62 – 51 – 2

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Falus Iván (főszerk.) – Zagyváné Szűcs Ida (szerk.): A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz, Akadémiai Kiadó, Budapest 2022. ISBN: 978 963 454 845 4;
2. Glenn, S., Lott, L., Nelsen, J: Pozitív fegyelmezés az iskolában, Reneszánsz Kiadó, Budapest 2007. ISBN: 9786155336195;
3. Hortobágyiné Nagy Ágnes: Családi életre nevelés az oktatásban család-órákat segítő kézikönyv, Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Családpedagógiai Intézete, Budapest 2005. ISBN: 963 218 400 9;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Balassi Márton - Csovcsics Erika - Eplényi Anna - Fenyő D. György - Gelniczky György - Gelniczkyné Teiszler Mária - Horváth Dávid - K. Nagy Emese - Losonczy Anna - Lippai Edit - Molnárné Csíkos Katalin - Nagyné Horváth Emília - Nahalka István: Kívül-belül jó iskola, Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, Budapest 2011. ISBN: 978-963-682-671-0;
2. Halbritter András Albert, Mátyás Izolda Beáta, Pauliczky Nóra (szerk.): Iskolakerti kalauz: Útmutató népfőiskolák számára, Iskolakertekért Alapítvány, Budapest 2018. ISBN: 9786150021058;
3. Thun, F. S.: A kommunikáció zavarai és feloldásuk. Általános kommunikációpszichológia, Háttér Kiadó, Budapest 2012. ISBN: 9786155124068 2;

Budapest, 2025.

Tisztartó Márk,
közszolgálati egyetemi docens
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: TTTT100

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Kárpát-medencei értékeink

3. A tantárgy megnevezése (angolul): The Values of the Carpathian Basin

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 0 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. óvodapedagógus alapképzési szak / valamennyi specializáció;

5.2. tanári felkészítés;

5.3. tanító alapképzési szak / valamennyi specializáció;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése: Történelem és Társadalom Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata: Nánay Mihály, PhD, közszolgálati egyetemi docens

8. A tanórák száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)

8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A tantárgy célja, hogy a hallgatók gyakorlati, terepi tapasztalatok és élmények alapján szerezzenek ismereteket Magyarország tágabb történeti, kulturális és természeti keretét adó Kárpát-medencéről. Az ismeretek mellett a terepgyakorlat lehetőséget ad kirándulás-szervezési módszerek megfigyelésére és elsajátítására is. Mindemellett pedig a klasszikus elméleti lehetőségeken túl terepi és közösségi élményekkel is gazdagítja a hallgatók magyarság iránti elkötelezettségét. A tanegység a terepi jelenlét miatt tömbösítve, egy többnapos szakmai kirándulás keretében kerül megszervezésre. A terepgyakorlatot megelőzően csak két szakmai és szervezési előkészítő tantermi órára kerül sor az egyetemen.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the course is to make students to acquire knowledge about the broader historical, cultural, and natural context of Hungary, the Carpathian Basin, based on

practical, field experiences. In addition to gaining knowledge, the field practice also offers an opportunity to observe and learn excursion-organizing methods. Furthermore, beyond the classic theoretical possibilities, it enriches students' commitment to their Hungarian identity through field and community experiences. Due to the field presence, the course is organized in a block format, as a five-day professional excursion. Prior to the field practice, only two professional and organizational preparatory lectures will be held at the university.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

A szakképzett tanár birtokában van a szaktárgy tanításához szükséges szaktudományi, szakmódszertani, tanítás- és tanulásméleti, valamint tantervi tudásnak. Rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit. Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

-

Képességei:

A szakképzett tanár képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai és a pedagóguskompetenciák fejlesztésére irányuló képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására. Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanulásméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására. Felismeri a más szaktárgyakhoz, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeihez való kapcsolódás lehetőségeit, és nevelő-oktató munkája során képes felhasználni és azokat elkötelezetten átadni a tanulóknak. A tervezés során képes a rendszerszemléletű megközelítésre, szakszerűen számba tudja venni a tervezőmunkáját meghatározó makro-, mezo- és mikroszintű tényezőket. Képes a tananyag súlypontjait, más tantárgyakkal való összekapcsolódásának lehetőségeit a tantervi előírásokkal összhangban az adott tanulócsoport életkori, képességbeli, érdeklődésségi sajátosságaihoz igazítani. Mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során képes alkalmazni az együttműködést segítő, motiváló módszereket. Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni. A szakképzett tanár saját tanítási területén mind szóban, mind írásban képes érthetően, árnyaltan kifejezni magát. Képes a szakszerű, nyílt és hiteles kommunikációra a tanulókkal, szülőkkel, tanártársaival, valamint az iskolai és az iskolán kívüli munkatársaival. Képes meghatározni saját szakmai elhivatottságát, szerepvállalását.

-

Attitűdje:

Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban és nevelésben elfoglalt helyét, kiaknázza a benne rejlő nevelési lehetőségeket. Együttműködésre törekszik a szaktárgy, valamint

más szaktárgyak tanáraival, a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeinek pedagógusaival. Tudatosan él a transzferhatás kihasználásának lehetőségeivel. Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényének a felébresztésére és fenntartására. A szakképzett tanár rendelkezik olyan fokú flexibilitással, amely lehetővé teszi a tervdokumentumoktól való esetenkénti eltérést, amennyiben az észszerű pedagógiai megfontolások és a tanulócsoporthatárak érdekei úgy kívánják.

Törekszik az életkori, egyéni és csoportsajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására. A szakképzett tanár elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi. Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál. Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását. Törekszik a tanulók fiatalos nézetrendszeréről minél több ismeretet szerezni. Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra. Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben. A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the subject-specific, methodological, teaching and learning theory, and curriculum knowledge necessary for teaching the subject. Familiar with the scientific knowledge base of his/her subject, and the basic (reading comprehension, logical, IT) skills necessary for acquiring, processing, interpreting, and organising information. Understands the relationships between education, teaching, and value transmission. Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject. Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

-

Capabilities:

Capable of applying the methods and procedures learned in subject-specific, general pedagogical-psychological, and teacher competence development training to the subject area, recognising the connections, overlaps, and interactions between different knowledge areas, and achieving subject integration. Capable of establishing and conveying the relationships between concepts, theories, and facts in the relevant scientific fields of his/her subject. Capable of effectively integrating his/her knowledge of the discipline, methodology, subject area, learning theory, and the curriculum. Recognises the possibilities for connecting to other subjects and the knowledge areas of the National Core Curriculum, capable of utilising them and conveying them to students with commitment in his/her educational and teaching work. Capable of a systemic approach to planning, professionally considering the macro-, meso-, and micro-level factors that determine his/her planning work. Capable of adjusting the

focal points of the teaching material and the possibilities for connecting with other subjects to the age, abilities, and interests of the given student group in accordance with the curriculum requirements. Capable of applying cooperation-fostering and motivating methods both within the framework of subject teaching and during leisure activities. Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values. Capable of expressing himself/herself clearly and nuancedly, both orally and in writing, in his/her teaching area. Capable of professional, open, and authentic communication with students, parents, fellow teachers, and both in-school and out-of-school colleagues. Capable of determining his/her own professional dedication and role.

-

Attitude:

Realistically assesses the place of his/her subject in education and teaching, and exploits the educational opportunities inherent in it. Strives for cooperation with teachers of his/her subject and other subjects, as well as with educators of the knowledge areas of the National Core Curriculum. Consciously utilises the possibilities of transfer effects. Open to learning and gaining experience, and strives to awaken and maintain students' desire for knowledge, creativity, and self-improvement. Possesses a degree of flexibility that allows for occasional deviations from planning documents if reasonable pedagogical considerations and the interests of student groups so require. Strives to apply learning-teaching strategies and methods that promote activity, interactivity, and differentiation, appropriate to age, individual, and group characteristics. Committed to national and universal values, characterised by social sensitivity and helpfulness. Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students. Considers the development of tolerance towards ethnicities and nationalities important. Strives to gain as much knowledge as possible about students' youthful perspectives. Ready for continuous renewal in subject-specific, methodological, and educational sciences. Ready to participate in development and innovation activities related to his/her subject. Responsibly undertakes the views that underpin his/her profession and the relevant scientific fields.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Ismerkedés az adott ország oktatási rendszerével: személyes beszélgetés, tapasztalatok cseréje. (Exploring the education systems of neighboring countries: personal discussions and exchange of experiences)

12.2. Tanulmányi kirándulások programjának összeállítása: szakmai és szervezési praktikumok (Designing study trip programs: professional and organizational practices)

12.3. Felkészülés a szakmai programra: kiselőadások, helyszíni kvízek formai és tartalmi kérdései (Preparing for the professional program: presentations, on-site

quizzes – formal and content-related aspects)

12.4. Terepi feladatok készítése és elvégzése 1: térképes városbejáró feladatok készítése és megoldása (Preparing and conducting field tasks 1: creating and completing map-based urban exploration assignments)

12.5. Terepi feladatok készítése és elvégzése 2: vizuális dokumentációs feladat, drámapedagógia (Preparing and conducting field tasks 2: visual documentation tasks, drama pedagogy)

12.6. Az adott táj földrajzi kereteinek összefoglaló áttekintése (A summary overview of the geographical framework of the given region)

12.7. Az adott táj történelmi és kulturális kereteinek összefoglaló áttekintése (A summary overview of the historical and cultural framework of the given region)

12.8. Adott helyhez kötődő nyelvi esettanulmányok, érdekességek (Linguistic case studies and points of interest related to the given location 1)

12.9. Adott helyhez kötődő földrajzi esettanulmányok, érdekességek (Geographical case studies and points of interest related to the given location)

12.10. Adott helyhez kötődő kulturális esettanulmányok, érdekességek (Cultural case studies and points of interest related to the given location)

12.11. Adott helyhez kötődő vallási esettanulmányok, érdekességek (Religious case studies and points of interest related to the given location)

12.12. Adott helyhez kötődő történelmi és helyi emlékezeti esettanulmányok, érdekességek (Historical and local memorial case studies and points of interest related to the given location)

12.13. Adott helyhez kötődő nemzeti- /néphagyományokat érintő esettanulmányok, érdekességek 2. (National-/folk tradition case studies and points of interest related to the given location 2.)

12.14. Az elkészült feladatok bemutatása, tapasztalatok összegzése (Presentation of completed tasks, summary of experiences)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév/tavaszi;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez a terepgyakorlaton való részvétel kötelező. Indokolt és igazolt távollét (pl. egészségügyi ok, szolgálatteljesítés) esetén a hallgató az oktatóval egyeztetett formában és határidővel pótolhatja a mulasztást. A hallgató köteles továbbá a terepgyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Egyéni tanrendben lévő hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében. A tárgy, indokolt esetben a meghirdetettől eltérő félévben is teljesíthető.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tanulmányi munka alapja terepgyakorlaton való figyelmes és aktív részvétel. A terepgyakorlat során minden hallgatónak párosával egy-egy helyszíni referátumot és kvízt kell tartaniuk az előzetesen vállalt témákból, emellett a terepgyakorlat feladatainak elvégzésében is aktívan részt kell venniük. A hallgatóknak a szorgalmi időszak végére le kell adniuk a terepgyakorlat dokumentációját: naplót / jegyzőkönyvet, valamint a vizuális dokumentációs feladatot (fotó és/vagy videó a terepmunkához kapcsolódóan). Mindemellett a hallgatónak választania kell egy leadandó feladatot a következő két lehetőség közül: háromnapos, diákoknak szóló szakmai kirándulás-terv készítése gyakorlati feladatokkal / óravázlat készítése, melyben a terepgyakorlat tartalmát elméletben és gyakorlatban is hasznosítja. A gyakorlati jegy a terepgyakorlaton tanúsított aktivitás, a helyszíni referátum és a beadott dokumentációs feladatok – amelyekből egyik sem lehet elégtelen – együttes értékeléséből áll össze.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott részvétel a terepgyakorlaton, valamint a 15. pontban meghatározott feladatok eredményes teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Ötfokozatú gyakorlati jegy, mely a terepgyakorlaton tanúsított aktivitás, a referátum és a beadott dokumentációs feladatok – melyekből egyik sem lehet elégtelen – együttes értékeléséből áll össze.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás és legalább elégséges gyakorlati jegy megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Godzsa Anikó (szerk.): A Duna és a Tisza vidékén. A Dél-Alföld és a Délvidék, Oktatási Hivatal, Budapest 2021. ISBN: 978-963-328-469-8;
2. Godzsa Anikó (szerk.): A Duna mentén. Az Észak-Dunántúl és a Nyugat-Felvidék, Oktatási Hivatal, Budapest 2021. ISBN: 978-963-328-467-4;
3. Godzsa Anikó (szerk.): A Sajótól a Tiszáig. Észak-Magyarország, a Kelet-Felvidék és Kárpátalja, Oktatási Hivatal, Budapest 2021. ISBN: 978-963-328-471-1;
4. Godzsa Anikó (szerk.): A Szamostól a Temesig. Kelet-Magyarország és a Partium, Oktatási Hivatal, Budapest 2021. ISBN: 978-963-328-468-1;
5. Rácz Árpád (főszerk.): Trianonon túl (In: Rubicon. 32. 10-11. sz.), Rubicon-Ház Kft., Budapest 2021. ISBN: ISSN: 0865-6347;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Farkas Zoltán: Kárpát-medence útikönyv, Kárpát-medence Intézet, Budapest 2020. ISBN: 978-615-5713-01-9;

2. Godzsa Anikó (szerk.): A Duna és a Dráva vidékén. A Dél-Dunántúl és Északkelet-Horvátország, Oktatási Hivatal, Budapest 2021. ISBN: 978-963-328-466-7;
3. Godzsa Anikó (szerk.): A Lajtától a Muráig. A Nyugat-Dunántúl, a Muravidék, Burgenland és Bécs, Oktatási Hivatal, Budapest 2021. ISBN: 978-963-328-465-0;
4. Godzsa Anikó (szerk.): Az Ipolytól a Sajóig. A palócok földjén és a selmeci bányavidéken, Oktatási Hivatal, Budapest 2021. ISBN: 978-963-328-470-4;
5. Sára Bernadett (szerk.): A Pannon világ csodái – Magyarország, Erdély, Kárpátalja, Felvidék és a Délvidék rejtőzködő értékei, Totem Plusz Kiadó, Budapest 2007. ISBN: 9789635903337;

Budapest, 2025.

Nánay Mihály, PhD
közzolgálati egyetemi docens
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: TTTT300

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Iskola és társadalom

3. A tantárgy megnevezése (angolul): School and Society

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 3 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 100% elmélet, 0% gyakorlat

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. tanári felkészítés;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése: Történelem és Társadalom Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata: Dr. Ványi Éva, PhD, egyetemi docens

8. A tanórák száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

8.1.1. nappali munkarend: 28 (28 EA + 0 GY)

8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A tárgy célja elhelyezni és bemutatni az iskolát mint szervezetet és a benne folytatott oktató-nevelő munkát tágabb társadalmi összefüggésben. Az iskola, tágabb értelemben az oktatási rendszer társadalmi konstrukció: függ az adott korszak társadalmi, politikai, gazdasági helyzetétől, a társadalomról, közösségről, a gyerekekről, családról, a tudásról való aktuális nézetektől. A tárgy ennek megfelelően társadalomtudományi nézőpontból közelít az iskola és a nevelés témájához, hogy a hallgatók megértsék tanári hivatásuk hogyan illeszkedik a tágabb társadalmi környezetbe, mi a szerepe az iskolának és tanároknak a 21. században.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the course is to place and present the school as an organisation and the teaching and learning work it carries out in a wider social context. The school, and the educational system in a broader sense, is a social construct: it depends on the social, political and economic situation of the time, on current ideas of society, community, child, family and knowledge. Accordingly, the course will approach the subject of school and education from a social science perspective, so that students will understand how

the teaching profession fits into the wider social context, and what the role of schools and teachers is in the 21st century.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Tisztában van a köznevelésnek és a szakképzésnek a társadalom fejlődésében betöltött szerepével, a nemzet közösségének kohéziójára gyakorolt hatásával. A szakképzett tanár megalapozott neveléstudományi, pszichológiai és szociológiai tudással rendelkezik a szocializációról és a perszonalizációról, az egyéni bánásmódot igénylő és a hátrányos helyzetű tanulókról, valamint a társadalmi és csoportközi folyamatokról. A szakképzett tanár tudományos kutatásokkal igazolt tudással rendelkezik a különböző tanulási környezetben megvalósuló szocializációs folyamatokról és ezek hatékony kezelésének lehetőségeiről, a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek formálódásának pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságairól, az esélyteremtési lehetőségekről. A szakképzett tanár ismeri a pedagógusszerep betöltéséhez és a szakmai fejlődéséhez szükséges, neveléstudományi, szociológiai, pszichológiai kutatási eredményekkel igazolt tudás forrásait.

Tudja, hogy a Nemzeti alaptanterv egyik kiemelt fejlesztési területe maga a fenntarthatóság. Ismeri az alaptanterv elvárását, mely szerint a felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességekre tekintettel használja.

-

Képességei:

A szakképzett tanár képes értelmezni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét, s a pedagógiai munkájában képes építeni ezekre. Képes az iskolai és osztálytermi, továbbá a különböző tanulási környezetben megvalósuló toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére. Képes a tanulókat helyi, regionális, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában.

-

Attitűdje:

Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét és értékeit tiszteljék. Nyitott a különböző tanulási környezetekben megvalósuló szocializációs, támogató folyamatok lehetőségeinek megismerésére, elfogadja és érti azok működését. Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál. Törekszik a tanulók fiatalos nézetrendszeréről minél több ismeretet szerezni.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Aware of the role of public education and vocational training in the development of society and their impact on the cohesion of the national community. Possesses well-founded educational, psychological, and sociological knowledge about socialisation and personalisation, students requiring individual treatment, disadvantaged students, and social and intergroup processes. Possesses scientifically validated knowledge about socialisation processes in different learning environments and the possibilities for their effective management, the psychological, sociological, and cultural characteristics of group formation and community development, and the opportunities for creating equal opportunities. Familiar with the sources of knowledge validated by educational, sociological, and psychological research results necessary for fulfilling the teacher role and professional development. Aware that one of the key development areas of the National Core Curriculum is sustainability. Knows the curriculum's expectation that the growing generation must learn to use resources consciously, economically, and responsibly, considering their renewal capacity.

-

Capabilities:

Capable of interpreting the socio-cultural phenomena that influence students' opportunities, school life, and out-of-school life, and building on these in his/her pedagogical work. Capable of creating a tolerant and inclusive atmosphere in school and classroom settings, as well as in different learning environments. Capable of educating students to accept local, regional, national, and universal human values. Actively contributes to developing group members' commitment to the community and their responsible, active participation.

-

Attitude:

Strives to educate students to respect others' opinions and values. Open to learning about and understanding the possibilities of socialisation and supportive processes in different learning environments. Aims to develop the ability for knowledge-based, deliberative thinking in students. Strives to gain as much knowledge as possible about students' youthful perspectives.

-

Autonomy and responsibility:

-
-

11. Előtanulmányi követelmények:**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**

12.1. Iskola és társadalom alapfogalmak: társadalom, társadalmi alrendszerek, oktatás, oktatási rendszer, oktatáspolitikai (Basic concepts: society, social subsystems, education, education system, education policy)

12.2. A nevelés és a neveléstudomány társadalmi beágyazottsága (Social embeddedness of education and educational science)

- 12.3. Társadalomszerveződés és kultúra: normák, értékek, jogok, kötelezettségek (Social organisation and culture: norms, values, rights, responsibilities)
- 12.4. A társadalmi együttélés alapjai: család, közösség, nemzet, identitás, vallás (Foundations of social life: family, community, nation, identity, religion)
- 12.5. Társadalmi rétegződés, társadalmi csoportok, társadalmi mobilitás (Social stratification, social groups, social mobility)
- 12.6. A szocializáció folyamata és jelentősége, generációs kérdések az oktatásban (The process and meaning of socialisation, generation issues in education)
- 12.7. Esélyegyenlőség és hátránykompenzáció lehetőségei az oktatási rendszerben (Equal Opportunities and Equalisation in the Educational System)
- 12.8. Az iskola mint intézmény: hogyan működik az iskola (The school as an institution: how schools function)
- 12.9. Tanári szerepek, nevelői szerepek és lehetőségek, szerepkonfliktusok (Teachers' roles, educators' roles and opportunities, role conflicts)
- 12.10. A család szerepe az iskolai folyamatokban (The role of the family in the school process)
- 12.11. Mediatizált társadalom: a média szocializációs hatásai (A mediated society: the socialising effects of the media)
- 12.12. Digitalizáció: lehetőségek és kényszerek az oktatási rendszerben (Digitalisation: opportunities and constraints in the educational system)
- 12.13. Fenntartható fejlődés és az iskola (Sustainable development and schools)
- 12.14. Iskola és társadalmi fejlődés: lifelong learning, felnőttoktatás (School and social development: lifelong learning, adult education)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév/tavaszi;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Az ezt meghaladó, egy alkalom jogos (betegség, kórházi kezelés, rendkívüli szolgálat) indokkal történt, igazolt hiányzást a hallgató egy beadandó dolgozat elkészítésével pótolhatja. A dolgozat témáját, formai követelményeit, terjedelmét, benyújtási határidejét az oktatóval kell a szemeszter ideje alatt egyeztetni. További hiányzás esetén a hallgató nem szerezheti meg az aláírást. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

Az egyéni tanrenddel rendelkező hallgatók, valamint a tanulmányaikat külföldön folytató hallgatók (Erasmus, egyéb külföldi ösztöndíjprogram) a foglalkozásokon való részvétel alól felmentést kapnak. Az érdemjegyet a félév végi vizsga teljesítésével szerzik meg. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nincs.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon.

16.2. Az értékelés:

Az értékelés alapja a vizsgaidőszakban teljesített írásbeli vagy szóbeli vizsga az előadás anyagából, valamint a kijelölt kötelező szakirodalomból.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges kollokviumi érdemjegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Giddens, Anthony: Szociológia, Osiris, Budapest 2008. ISBN: 9789633899847;
2. Jancsák Csaba: Ifjúsági korosztályok korszakváltásban, Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest 2013. ISBN: 9789632870649;
3. Melegh Csilla (szerk): Iskola és társadalom. Szöveggyűjtemény, Dialóg Campus Kiadó, Budapest, Pécs 2003. ISBN: 963-9542-04-0;
4. Pustai Gabriella (szerk): Nevelésszociológia. Elméletek, közösségek, kontextusok, Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen 2020. ISBN: 978-963-318-883-5;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Báthory Zoltán: Tanulók, iskolák, különbségek. Egy differenciális tanításelmélet vázlata. Harmadik átdolgozott kiadás, Okker Kiadó, Budapest 2000. ISBN: 9637315500;
2. Kozma Tamás: Bevezetés a nevelésszociológiába, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 2004. ISBN: 2310008182683;
3. Varga Aranka (szerk.): Esélyegyenlőség a mai Magyarországon, Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Neveléstudományi Intézet Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, Pécs 2013. ISBN: 978-963-642-571-5;

Budapest, 2025.

Dr. Ványi Éva, PhD
egyetemi docens
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: TTFTT103

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Kiemelt figyelmet igénylő tanulók

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Pupils with special needs

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 3 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. tanári felkészítés;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése: Tanári Felkészítés Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata: Vassné prof. dr. Figula Erika Éva, PhD, habil., egyetemi tanár

8. A tanórák száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)

8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: - esettanulmányok

8.4. intézménylátogatás

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A tanárjelölt megismeri az SNI, a BTMN fogalmát, törvényi hátterét, a Szakértői Bizottságokban történő diagnosztizálás folyamatát. Ez a kurzus átfogó áttekintést nyújt a fogyatékoság típusairól: testi és mozgásfogyatékoság, érzékszervi fogyatékoság (látás, hallás), beszédfogyatékoság, értelmi fogyatékoság. Esettanulmányok segítségével megismerik a neurotipikus és a diverz tüneteket. Cél, hogy a hallgatók megismerjék a tanulási zavar, tanulási nehézség, akadályok és teljesítményzavar jellemzőit, viselkedési megnyilvánulásait. Ismerjék az olvasási, írási és számolási zavar kérdéskörét, okait, tüneteit, kezelési lehetőségeit. Képet kapjanak a korai felismerés jelentőségéről, tudják megfogalmazni a problémamegoldás folyamatát. Ismerjék meg az elakadást enyhítő eszközöket, fejlesztési lehetőségeket (DSZIT terápia, kognitív viselkedésterápia, KidSpirit integráló rendszer, KINIP). Cél, hogy tájékozottak legyenek az egyéb pszichés fejlődési zavarokkal (ADHD, Autizmus) kapcsolatosan. Ismerjék a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók fogalmát, a hátránykompenzálás lehetőségeit. Tájékozottak legyenek

a tehetséggel kapcsolatban és megismerjék a tehetséges tanulók fejlesztési lehetőségeit. Megismerkedjenek az együttneveléssel. Tisztában legyenek az integráció és inklúzió fogalmával, fajtáival, valamint az integrált és inkluzív nevelés iskolán belüli megvalósíthatóságának lehetőségeivel. A kurzus végső célja, hogy a hallgatók érzékenyek legyenek a mássággal kapcsolatosan és pozitívan viszonyuljanak a másság jegyeit hordozó tanulókhöz.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The teacher candidate will learn about the concept of SNI, BTMN, the legal background, the process of diagnosis in the Expert Committees. This course will provide a comprehensive overview of the types of disability: physical and mobility disability, sensory disability (visual, hearing), speech disability, intellectual disability. The aim is to familiarise students with the characteristics and behavioural manifestations of learning disability, learning difficulties, barriers and performance difficulties. To know the issues, causes, symptoms and treatment options of reading, writing and arithmetic disorders. Understand the importance of early identification and developmental options. Aim to be informed about other psychological development disorders (ADHD, Autism). To be familiar with the concept of disadvantaged and multiply disadvantaged pupils, and with the possibilities of compensating for disadvantage. Awareness of giftedness and the development opportunities for gifted pupils. Become familiar with co-education. Be familiar with the concepts and types of integration and inclusion, and the possibilities of implementing integrated and inclusive education in schools. The ultimate aim of the course is to make students sensitive to diversity and to develop a positive attitude towards pupils with characteristics of diversity.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Tisztában van az integráció és inklúzió fogalmával, fajtáival, valamint az integrált és inkluzív nevelés iskolán belüli megvalósíthatóságának lehetőségeivel. Szakképzett tanár megalapozott neveléstudományi, pszichológiai és szociológiai tudással rendelkezik a szocializációról és a perszonalizációról, az egyéni bánásmódot igénylő és a hátrányos helyzetű tanulókról, valamint a társadalmi és csoportközi folyamatokról. Ismeri a pedagógusszakma jogi és etikai szabályait, normáit.

-

Képességei:

A szakképzett tanár képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai és a pedagóguskompetenciák fejlesztésére irányuló képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására. Képes az érdeklődés, a figyelem folyamatos fenntartására, a megértés élményének biztosítására, a tanulási nehézségek felismerésére a tanított korosztályi csoportban és a felnőttoktatás keretében is. Képes az elért eredmények tükrében saját szakmai álláspontját és a tanulókról alkotott képét revideálni és ennek megfelelően az új fejlesztési stratégiáit meghatározni. Képes az iskolai és osztálytermi, továbbá a különböző tanulási környezetben megvalósuló toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére. A tanulókat egymás elfogadására, kölcsönös támogatására és előítélet-mentes együttműködésre neveli.

-

Attitűdje:

A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának, tanulási képességeinek és szociális készségeinek folyamatos fejlesztése iránt. Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében, továbbá figyelembe veszi a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit az optimális tanulási környezet, tanulási légkör szempontjából. Nyitott a kiemelt figyelmet igénylő tanulók speciális szükségleteire, elfogadó attitűddel viszonyul a tanulói közösségben megjelenő heterogenitáshoz.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):**Knowledge:**

Aware of the concept and types of integration and inclusion, as well as the possibilities for implementing integrated and inclusive education within the school. Possesses well-founded educational, psychological, and sociological knowledge about socialisation and personalisation, students requiring individual treatment, disadvantaged students, and social and intergroup processes. Knows the legal and ethical rules and norms of the teaching profession.

-

Capabilities:

Capable of applying the methods and procedures learned in subject-specific, general pedagogical-psychological, and teacher competence development training to the subject area, recognising the connections, overlaps, and interactions between different knowledge areas, and achieving subject integration. Capable of maintaining continuous interest and attention, ensuring the experience of understanding, and recognising learning difficulties in the taught age group and within the framework of adult education. Capable of revising his/her professional standpoint and perception of students based on achieved results, and accordingly defining new development strategies. Capable of creating a tolerant and inclusive atmosphere in school and classroom settings, as well as in different learning environments. Educates students to accept each other, provide mutual support, and cooperate without prejudice.

-

Attitude:

Committed to the continuous development of students' knowledge, learning abilities, and social skills. Considers cooperation and social understanding with students important for the effectiveness of the learning process, and takes into account students' specific needs, ideas, and initiatives for an optimal learning environment and atmosphere. Open to the needs of students requiring special attention, and adopts an accepting attitude towards the heterogeneity present in the student community.

-

Autonomy and responsibility:

-
-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. SNI, a BTMN fogalma, törvényi háttere, a diagnosztizálás folyamata. Fogyatékoság típusai: testi és mozgásfogyatékoság, érzékszervi fogyatékoság (látás, hallás).

(SNI, the concept of BTMN, the legal background, the process of diagnosis. Types of disability: physical and motor disabilities, sensory disabilities (visual, hearing).)

12.2. Beszédfogyatékoság. Értelmi fogyatékoság. (Speech impairment. Intellectual disability.)

12.3. Látható fogyatékoságok kezelése a gyakorlatban, érzékenyítés, integráció és esélyegyenlőség. (Addressing visible disabilities in practice, sensitisation, inclusion and equal opportunities.)

12.4. Tanulási zavar, tanulási nehézség, teljesítményszavarjellemzői. Részképességzavarok (olvasás, írás, számolás). (learning disability, learning difficulty and performance disorder characteristics. Partial ability disorders (reading, writing, arithmetic).)

12.5. Figyelemhiányos hiperaktivitás zavar (ADHD). Autizmus. (Attention deficit hyperactivity disorder (ADHD). Autism.)

12.6. Film az autizmusról. (Film about autism.)

12.7. Zárthelyi dolgozat írása. Kognitív viselkedésterápia a gyakorlatban az ADHD-s és az autista gyerekek fejlesztésére. (Mid-term test writing. Cognitive behavioural therapy in practice for children with ADHD and autism.)

12.8. Diagnózis értelmezés és akcióterv a gyakorlatban. (Diagnosis interpretation and action plan in practice.)

12.9. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, hátránykompenzálás. Élménypedagógia a hátrányos helyzetű tanulók fejlesztésére. (Disadvantaged and mixed disadvantaged pupils, compensating for disadvantages. Experiential pedagogy for the development of disadvantaged pupils.)

12.10. Tehetség fogalma, a tehetséges gyerek fejlesztési lehetőségei. (The concept of talent, the development opportunities for gifted children.)

12.11. Fejlesztési technikák, módszerek megismerése. KINIP módszer. (Learning development techniques and methods. KINIP method.)

12.12. Együttnevelés. Inklúzió és integráció jelentése, fajtái és megvalósítási lehetőségei. (Co-education. Meaning, types and ways of inclusion and integration.)

12.13. Zárthelyi dolgozat írása. Esettanulmányok elemzése. (Semester-end test writing. Analysis of case studies.)

12.14. Intézménylátogatás. (Institutional visit.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Az ezt meghaladó, egy alkalom jogos (pl. kórházi kezelés, rendkívüli szolgálat) indokkal történt, igazolt hiányzást a hallgató egy beadandó dolgozat elkészítésével pótolhatja. A dolgozat témáját, formai követelményeit, terjedelmét, benyújtási határidejét az oktatóval kell a szemeszter ideje alatt egyeztetni. További hiányzás esetén a hallgató nem szerezheti meg az aláírást. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Egyéni tanrenden lévő hallgató: „ Az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 20. §-ban rögzített a HTVSZÜB által engedélyezett kedvezményes tanulmányi rendben tanulmányokat folytató hallgatók esetén a tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége vonatkozásában a hallgatónak a kurzus oktatójával egyeztetett formában otthoni munkával elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az otthoni munkával elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.”

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

2 zárthelyi dolgozat írása (7. és 13. héten) az órákon elhangzott ismeretanyagból és a szakirodalomból. A zárthelyi dolgozat egy alkalommal pótolható hiányzás esetén, az oktatóval való megbeszélés alapján. Zárthelyi dolgozat javítási lehetősége 1 alkalommal a szemeszter utolsó hetében lehetséges.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy, melyen ötfokozatú érdemjegyet kapnak a hallgatók. A gyakorlati jegy a 2 zárthelyi dolgozat jegyeinek átlaga. A zárthelyi dolgozatok értékelése: 60%-ig elégtelen, 60- 70% között elégséges, 70-80 %-között közepes, 80-90% között jó, 90-100% között jeles.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Illyés Sándor: Gyógypedagógiai ismeretek, ELTE BGGYFK, Budapest 2000. ISBN: 9637155287;

2. Kolozsváry Judit: Más gyerek, más szülő, más pedagógus, OKKER KIADÓ,

Budapest 2002. ISBN: 9639228621;

3. Tamás Márta: Integráció és Inklúzió. Fejlesztő módszerek a közoktatásban, Trefort, Budapest 2006. ISBN: 9789634464068;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Gyarmathy Éva: Tehetségfejlesztés, TEA Kiadó Kft, Budapest 2021. ISBN: 978615814314;

2. Ranschburg, J: Pszichológiai rendellenességek gyermekkorban, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 1998. ISBN: 9632481975;

Budapest, 2025.

Vassné prof. dr. Figula Erika Éva, PhD, habil.
egyetemi tanár
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: TTFTT204

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): (Pályaszocializációs gyakorlat 4.) Egyéni mentorálás a köznevelésben

3. A tantárgy megnevezése (angolul): (Career Socialization Practicum IV.) Individual Mentoring in Public Education

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 2 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. tanári felkészítés;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése: Tanári Felkészítés Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata: Tisztartó Márk, közszolgálati egyetemi docens

8. A tanórák száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)

8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A pályaszocializációs gyakorlatok célja, hogy a hallgatók valós pedagógiai helyzetekben, releváns élményeket éljenek át, tapasztalataikat reflektív módon megfogalmazva rendszerezzék és ennek segítségével egyre mélyebb szinten azonosulni tudjanak hivatásukkal. A Pályaszocializációs gyakorlat 4. során a hallgatók különböző iskolai helyzeteket figyelnek meg és vesznek részt programokban: tehetséggondozás; pályaorientáció; felzárkóztatás, differenciálás; mentorálás, versenyfelkészítés; esélyteremtés, motiváció, személyiségfejlesztés. A kurzus egyetemi és köznevelési intézményben eltöltött foglalkozásokat egyaránt magába foglal. A kurzus első négy és utolsó órája az egyetemen, az ötödiktől a tizenharmadik óráig intézménylátogatás keretében zajlik.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the career socialization practicum is to enable students to live relevant experiences in real pedagogical situations, to organise their experiences in a reflective

way and to help them identify with their profession on an increasingly deeper level. During the Career Socialization Practicum IV, students will observe and participate in programmes in different school situations: talent management; career guidance; catching up, differentiation; mentoring, preparation for competition; opportunity creation, motivation, personal development. The course will include both university lessons and public school sessions. The first four and last four hours of the course are spent on campus, and the fifth to thirteenth hours are spent visiting the institution.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

A szakképzett tanár rendelkezik azzal a pedagógiai, hermeneutikai és ismeretelméleti tudással, amely segíti őt a pedagógiai folyamatok többrétegű, komplex értelmezésében. Naprakész ismeretei vannak a differenciált értékelés elméleti alapjairól és alkalmazásának lehetőségeiről. Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit. Tájékozott a differenciált, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben. A szakképzett tanár ismeri az általános pedagóguskompetencia-fejlesztés keretében tanult pedagógiai és pszichológiai elméletek, módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.

-

Képességei:

Képes a különböző nevelési és oktatási céloknak megfelelő stratégiák, a motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására és megvalósítására; a hagyományos és az információs és kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony és szakszerű alkalmazására. Képes pontosan meghatározni a tanítandó tartalmak jelentőségét, több oldalról meg tudja közelíteni az ezekből felépíthető rendszereket, megfelelő szakmai érvekre támaszkodva ki tudja választani a tanulás-tanítás megfelelő stratégiáit, módszereit és eljárásait.

Pedagógiai helyzetekben képes pedagógus hivatásához illő, adekvát cselekvésre.

Attitűdje:

Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotási vágyának, önművelési igényének a felébresztésére és fenntartására. Tervezőmunkája során a legkorszerűbb elméleti és gyakorlati tudásra épít, és a kimeneti célokhoz alkalmazkodva határozza meg a tanítási-tanulási folyamatot, az alkalmazható módszereket, az optimális munkaformákat és a felhasználható segédeszközöket. Törekszik az életkori, egyéni és groupsajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the pedagogical, hermeneutical, and epistemological knowledge that helps him/her in the multi-layered, complex interpretation of pedagogical processes. Has up-to-date knowledge of the theoretical foundations and application possibilities of differentiated assessment. Understands the relationships between education, teaching, and value transmission. Informed about the issues of selecting and applying differentiated and adaptive learning organisation, educational strategies, and methods. Knows the specific aspects and possibilities of applying the pedagogical and psychological theories, methods, and procedures learned within the framework of general teacher competence development to the subject area.

-

Capabilities:

Capable of selecting and implementing strategies appropriate to various educational and teaching goals, methods that ensure motivation, differentiation, student activity, and the development of students' thinking, problem-solving, and cooperation skills; and effectively and professionally applying tools based on traditional and information and communication technologies, as well as digital teaching materials. Capable of precisely determining the significance of the content to be taught, approaching the systems that can be built from it from multiple perspectives, and selecting the appropriate strategies, methods, and procedures for teaching and learning based on sound professional arguments.

The ability to act appropriately in pedagogical situations, in line with the teaching profession.

Attitude:

Open to learning and gaining experience, and strives to awaken and maintain students' desire for knowledge, creativity, and self-improvement. Bases his/her planning work on the most up-to-date theoretical and practical knowledge, and defines the teaching-learning process, applicable methods, optimal work forms, and usable aids in accordance with the output goals. Strives to apply learning-teaching strategies and methods that promote activity, interactivity, and differentiation, appropriate to age, individual, and group characteristics.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:**12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):**

12.1. „A kiváló teljesítményhez minden gyermek sikere szükséges!” ("Excellence requires the success of every child!" - Introduction)

12.2. A tehetséggondozás országos rendszerei. (National systems for talent management.)

12.3. A tehetséggondozás gyakorlati megvalósulása. (Presentation of talent

management, its significance and practical implementation.)

12.4. A felzárkóztatás gyakorlati megvalósulása. (Presentation of catching up, its significance and practical implementation.)

12.5. A differenciálás gyakorlati megvalósulása. (Presentation of differentiation, its significance and practical implementation.)

12.6. A mentorálás gyakorlati megvalósulása. A mentorálás országos rendszerei. (Presentation of mentoring, its significance and practical implementation.) (National systems of mentoring.)

12.7. A versenyfelkészítés formai és tartalmi ismertetése, jelentősége és gyakorlati megvalósulása. (Presentation of the form and content of competition preparation, its significance and practical implementation.)

12.8. A legismertebb tanulmányi versenyek Magyarországon. (The biggest public education competitions in Hungary.)

12.9. Az esélyteremtés formai és tartalmi ismertetése, jelentősége és gyakorlati megvalósulás. (Presentation of the form and content of creating opportunities, its significance and practical implementation.)

12.10. A motiváció formai és tartalmi ismertetése, jelentősége és gyakorlati megvalósulása. (Presentation of the form and content of motivation, its significance and practical implementation.)

12.11. A személyiségfejlesztés formai és tartalmi ismertetése, jelentősége és gyakorlati megvalósulása. (Presentation of the form and content of personal development, its significance and practical implementation.)

12.12. A személyiségfejlesztés és az iskolapszichológus. (Personal development and the school psychologist.)

12.13. A pályaorientáció formai és tartalmi ismertetése, jelentőségének és gyakorlati megvalósulásának bemutatása. (Presentation of the form and content of career guidance, its significance and practical implementation.)

12.14. Pályaorientáció és intézményi együttműködések. (Career guidance and institutional cooperation.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez legalább 11 foglalkozáson jelen kell lennie a hallgatóknak, a félév során három hiányzás lehetséges. Aki ennél többet hiányzik az órákról, annak a félévközi feladatok teljesítésén kívül a félév végéig írásbeli beszámoló formájában is számot kell adnia azon órák tananyagáról, amelyekről hiányzott. A beszámoló tartalmi és formai követelményeiről a tárgy oktatójával a hallgatónak egyeztetnie kell a hiányzását követő órán. Az egyéni tanrenddel rendelkező hallgatók, valamint a tanulmányaikat külföldön folytató hallgatók (Erasmus, egyéb külföldi ösztöndíjprogram) a foglalkozásokon való részvétel alól felmentést kapnak. A követelményeket a tantárgyi programban meghatározott témákról készített

beszámolókkal teljesíti. A hallgató köteles a gyakorlatok anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. A beszámolók tartalmi és formai követelményeiről a tárgy oktatójával a hallgatónak egyeztetnie kell a félév elején.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tanulmányi munka alapja az órákon való figyelmes és aktív részvétel. A hallgató félévi teljesítményértékeléséhez az intézménylátogatásokkor elvégzett egyéni feladatok minősége is hozzá tartozik. Minden hallgatónak a félév során pedagógiai gyakorlatról portfóliót kell leadnia az oktatóval előre egyeztetett szempontok szerint. A portfólió részét képezi egy, a félév során tárgyalt valamely témában készített programterv: az adott területen milyen tanári, pedagógiai eszközöket használna, milyen eredmények valószínűsíthetők. A választott témát a félév során az oktatóval egyeztetni kell. A portfólió leadási határidejét a félév elején határozza meg az oktató. A kurzus elvégzésébe a Tanítsunk Magyarorszáért Program mentori tevékenység és az NKE Lórántffy Zsuzsanna Program mentortevékenysége beszámítható.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon, valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges szintű teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy, az órai aktivitás és a portfólió értékelése alapján kerül kialakításra. Az értékelés 100 pontos skála alapján történik: az órai aktivitás (10 pont), a portfólió (90 pont). Ponthatárok a gyakorlati jegy megszerzéséhez:

100 – 87 – 5

86 – 75 – 4

74 – 63 – 3

62 – 51 – 2

A Tanítsunk Magyarorszáért Program mentori tevékenység és az NKE Lórántffy Zsuzsanna Program mentortevékenysége a kurzus teljesítéseként elfogadható, a mentori tevékenységről benyújtott hivatalos igazolással, valamint egy írásbeli önreflexióval arról, hogy adott programban milyen tanári kompetenciái fejlődtek a hallgatónak.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Bagdy Emőke - Kövi Zsuzsanna - Mirnics Zsuzsanna: Fény és árnyék. A tehetségörök felszabadítása, Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, Budapest 2014. ISBN: ISSN 2062-5936;
2. Szabó Zsuzsa: A tehetség kézikönyve, Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, Budapest 2019. ISBN: 978-615-00-6636-3;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Pedagógusszerepek a tehetséggondozásban, Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, 2015. ISBN: ISSN 2062-5936;
2. Falus Iván, Zagyváné Szűcs Ida: A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz, Akadémiai Kiadó, Budapest 2022. ISBN: 9789634548454;

Budapest, 2025.

Tisztartó Márk,
közszolgálati egyetemi docens
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: TTFTT205

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): (Pályaszocializációs gyakorlat 5.)
Iskolaszervezés, iskolavezetés

3. A tantárgy megnevezése (angolul): (Career Socialization Practicum V.) School
Organization and Leadership

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 2 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100%
gyakorlat

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. tanári felkészítés;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése: Tanári
Felkészítés Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata: Tisztartó
Márk, közszolgálati egyetemi docens

8. A tanórák száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)

8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A pályaszocializációs gyakorlatok célja, hogy a hallgatók valós pedagógiai helyzetekben, releváns élményeket éljenek át, tapasztalataikat reflektív módon megfogalmazva rendszerezzék és ennek segítségével egyre erősebben azonosulni tudjanak a hivatásukkal. A Pályaszocializációs gyakorlat 5. során a hallgatók a tanórán és iskolán kívüli tevékenységekkel ismerkednek meg, a tanári tevékenység komplexitását jelentő olyan területekkel, mint a tanulmányi kirándulás, iskolai táborok, ünnepségek, ünnepélyek, színház- és múzeumlátogatások szervezése, lebonyolítása. Betekintést nyernek a tanulószobai foglalkozások, az egész napos iskola, fakultációk, szakkörök megszervezésének sajátosságaiba, a munkaközösségek működésébe. Az iskolai gyermekvédelem is része e gyakorlatnak. A kurzus egyetemi és köznevelési intézményben eltöltött foglalkozásokat egyaránt magába foglal. A kurzus első négy és utolsó órája az egyetemen, az ötödiktől a tizenharmadik óráig intézménylátogatás keretében zajlik.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The aim of the career socialization practicums is to enable students to live relevant experiences in real pedagogical situations, to organise their experiences in a reflective way and to help them identify with their profession on an increasingly deeper level. During the Career Socialization Practicum V, students will be introduced to extra-curricular and classroom activities, such as field trips, school camps, celebrations, festivities, theatre and museum visits, which represent the complexity of teaching. They will gain insight into the specificities of organising classroom activities, all-day school, faculties, specialised groups and the functioning of working groups. The school's child protection system is part of this practicum. The course will include both university lessons and public school sessions. The first four and last four hours of the course are spent on campus, and the fifth to thirteenth hours are spent visiting the institution.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel. Tisztában van a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességet potenciálisan befolyásoló hatásaival. Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátosságait, ötleteit, kezdeményezéseit. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit. Tájékozott a differenciált, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben. Ismeri az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés jelentőségét. Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait.

-

Képességei:

Képes szaktudományi, szak módszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására. Képes az egész életen át tartó tanulás képességrendszerének megalapozására, technikáinak gyakoroltatására. Tudatosan teremt olyan pedagógiai helyzeteket, amelyek a leghatékonyabban támogatják a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését. A szakképzett tanár képes értelmezni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét, s a pedagógiai munkájában képes építeni ezekre. Képes az iskolai és osztálytermi, továbbá a különböző tanulási környezetben megvalósuló toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére.

Képes önállóan pedagógiai feladatokat ellátni és azokért felelősséget vállalni. Képes felismerni esetleges hibáit és szükség esetén megfelelő segítséget kér.

Attitűdje:

Nagy hangsúlyt fektet a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosítására, a hatékony tanuláshoz szükséges tudás és képességek megszerzésére, különös tekintettel az egész életen át tartó tanulásra. Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében, továbbá figyelembe veszi a tanulók sajátos igényeit, ötleteit, kezdeményezéseit az optimális tanulási környezet, tanulási légkör szempontjából. Irányítja a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolását, az egész életen át tartó tanulókkal kapcsolatos pozitív attitűdök (viszonyulások) kialakítását.

Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit.

-

Autonómiája és felelőssége:

-

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Possesses the knowledge necessary to create the physical, emotional, social, and learning conditions of the learning environment. Aware of the potential impacts of different learning environments on learning effectiveness. Understands that creating an appropriate learning atmosphere requires taking into account the characteristics, ideas, and initiatives of the students. Knows the classroom, extracurricular, and out-of-school opportunities and venues for teaching and learning the subject. Informed about the issues of selecting and applying differentiated and adaptive learning organisation, educational strategies, and methods. Understands the significance of preparing for lifelong learning. Knows the foundations of Hungarian national and European culture.

-

Capabilities:

Capable of effectively integrating his/her knowledge of the discipline, methodology, subject area, learning theory, and the curriculum. Capable of laying the foundation for lifelong learning skills and practising its techniques. Consciously creates pedagogical situations that most effectively support students' intellectual, emotional, social, and moral development. Capable of interpreting the socio-cultural phenomena that influence students' opportunities, school life, and out-of-school life, and building on these in his/her pedagogical work. Capable of creating a tolerant and inclusive atmosphere in school and classroom settings, as well as in different learning environments.

The ability to perform and take responsibility for pedagogical tasks independently. Ability to recognise mistakes and seek appropriate help when needed.

Attitude:

Places great emphasis on raising awareness of the processes of learning and teaching, acquiring the knowledge and skills necessary for effective learning, with particular attention to lifelong learning. Considers cooperation and social understanding with students important for the effectiveness of the learning process, and takes into account students' specific needs, ideas, and initiatives for an optimal learning environment and atmosphere. Directs the coordination of students' in-class, extracurricular, and out-of-school activities, and the development of positive attitudes towards lifelong learning. Adheres to the legal and ethical norms of the teaching profession.

-

Autonomy and responsibility:

-

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Nemzeti ünnepek és jeles napok és ünneplésük jelentősége az iskolai életben. (National holidays and significant days and their celebration in school life.)

12.2. Kötelező emléknapi és vallási ünnepek jelentősége az iskolai életben. (Compulsory days of remembrance, religious holidays and their significance in school life.)

12.3. Diáknapi és sportnap szervezési feladatai. (Students' Day and Sports Day in school life.)

12.4. Sportkörök jelentősége az iskolai életben. (The importance of sports clubs in school life.)

12.5. Pályaorientációs nap szervezési feladatai. (Career guidance day in the school.)

12.6. Az osztálykirándulás szervezési feladatai. (The class trip in the school life.)

12.7. Kulturális intézmények látogatásának szervezési feladatai. (Visiting cultural institutions.)

12.8. Túrázás (gyalogos, kerékpáros, vízi) jelentősége az iskolai életben. (The importance of hiking (walking, cycling, water) in school life.)

12.9. Nyári tábor és szabadtéri programok szervezési feladatai. (Summer camp and outdoor activities.)

12.10. Fakultáció, szakkör, korrepetálás jelentősége az iskolai életben. (The importance of faculties, specialised clubs and tutoring in school life.)

12.11. Tanári értekezletek és szakmai napok jelentősége az iskolai életben. (The importance of meetings in school life.)

12.12. Szülői értekezletek, fogadóórák, kapcsolattartás a családokkal. (Parents' meetings, office hours, contact with families.)

12.13. Gyermekvédelem. (Child protection.)

12.14. Vizsga- és versenyszervezés feladatai. (Examination and competition organisation tasks.)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév/tavaszi;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy teljesítéséhez legalább 11 foglalkozáson jelen kell lennie a hallgatónak, a félév során három hiányzás lehetséges. Aki ennél többet hiányzik az órákról, annak a félévközi feladatok teljesítésén kívül a félév végéig írásbeli beszámoló formájában is számot kell adnia azon órák tananyagáról, amelyekről hiányzott. A beszámoló tartalmi és formai követelményeiről a tárgy oktatójával a hallgatónak egyeztetnie kell a hiányzását követő órán.

Az egyéni tanrenddel rendelkező hallgatók, valamint a tanulmányaikat külföldön folytató hallgatók (Erasmus, egyéb külföldi ösztöndíjprogram) a foglalkozásokon való részvétel alól felmentést kapnak. A követelményeket a tantárgyi programban meghatározott témákból készített beszámolókkal teljesíti. A hallgató köteles a gyakorlatok anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. A beszámolók tartalmi és formai követelményeiről a tárgy oktatójával a hallgatónak egyeztetnie kell a félév elején.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tanulmányi munka alapja az órákon való figyelmes és aktív részvétel. A hallgató félévi teljesítményértékeléséhez az intézménylátogatásokkor elvégzett egyéni feladatok minősége is hozzá tartozik. Minden hallgatónak a félév során a pedagógiai gyakorlatról portfóliót kell leadnia az oktatóval előre egyeztetett szempontok szerint. A portfólió leadási határidejét a félév elején határozza meg az oktató.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon, valamint a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges szintű teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Gyakorlati jegy, az órai aktivitás és a portfólió értékelése alapján kerül kialakításra. Az értékelés 100 pontos skála alapján történik: az órai aktivitás (10 pont), a portfólió (90 pont). Ponthatárok a gyakorlati jegy megszerzéséhez:

100 – 87 – 5

86 – 75 – 4

74 – 63 – 3

62 – 51 – 2

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Protokoll a család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő- és jelzőrendszer folyamatairól (3. átdolgozott kiadás), 2024.

2. Falus Iván (főszerk.) – Zagyváné Szűcs Ida (szerk.): A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz, Akadémiai Kiadó, Budapest 2022. ISBN: 978 963 454 845 4;

3. Polonkai Mária: Gazdagító programpárok jó gyakorlatai, Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, Budapest 2014. ISBN: ISSN 2062-5936;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. 1991. évi LXIV. törvény a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről,.
2. Hatályos jogszabályok a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról,.
3. Mészáros István, Németh András, Pukánszky Béla: Neveléstörténet - Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe, Osiris Kiadó, Budapest 2005. ISBN: 9789633895917;
4. Mészáros István, Németh András, Pukánszky Béla: Neveléstörténet - Szöveggyűjtemény, Osiris Kiadó, Budapest 2006. ISBN: 9789633895177;

Budapest, 2025.

Tisztartó Márk,
közszolgálati egyetemi docens
sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. A tantárgy kódja: TTFTT104

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Tanári és tanulói mentálhigiéné

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Issues of mental health for teachers and students

4. Kreditérték és képzési karakter:

4.1. 2 kredit

4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 0% elmélet, 100% gyakorlat

5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):

5.1. tanári felkészítés;

5.2. tanító alapképzési szak / valamennyi specializáció;

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése: Tanári Felkészítés Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata: Prof. dr. Haller József, PhD, habil., egyetemi tanár

8. A tanórák száma és típusa

8.1. össz óraszám/félév:

8.1.1. nappali munkarend: 28 (0 EA + 28 GY)

8.1.2. levelező munkarend: 0 (0 EA + 0 GY)

8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2

8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: felfedezéssel tanulás, problémamegoldó tanulás, projekt módszer csoportmunkában, szerepjáték

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A tárgy megismerteti a hallgatókat a mentálhigiéné alapvető kérdéseivel a tanárok és tanulók viszonylatában. Ezenkívül bemutatja az ilyen problémák osztálytermi és azon kívüli kezelésének fő módjait, ha ilyen problémák merülnek fel. Fókuszban lesznek a problémamegoldást segítő gyakorlatok. A tárgy három fő téma köré csoportosul, nevezetesen a stressz, mentális zavarok, és a droghasználat köré.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description):

The course familiarizes students with the basic issues of mental health in relation to teachers and students. In addition, it presents the main ways of addressing such issues in- and outside the classroom if such issues emerge. Exercises for problem solving will be in focus. The topic is grouped around three major issues, namely stress, mental disorders and drug use.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása:

Ismeri a tanuló komplex személyiségfejlesztésében az egyéni bánásmód elméleti hátterét, gyakorlati adaptálásának módszertanát a hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók optimális fejlesztésében, hatékony nevelési, tanítási és tanulási környezetének megteremtésében. Ismeri az inkluzív nevelés elméletét és osztálytermi megvalósítását.

Ismeri a 6–12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztését célzó iskolai tevékenységet és a pedagógiai eljárások elméleti hátterét és gyakorlati alkalmazását.

-

Képességei:

Az iskolai nevelés módszereit és napirendjét úgy alakítja, hogy azzal a 6–12 éves gyermekek teljeskörű egészségfejlesztését valósítsa meg. Helyesen alkalmazza a biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó speciális tartáskorrekció gyakorlat anyagát.

A gyerekek családjával kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatot alakít ki, szakszerűen, közérthetően és hitelesen kommunikál, képes a nevelést érintő kérdésekben a családokat támogatni.

Képes tevékenységére szakszerűen reflektálni, képes az önreflexió folyamatlemeinek követésére.

-

Attitűdje:

Tevékenységét a 6–12 éves gyerekek optimális fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.

Elkötelezett a 6–12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztése iránt.

A rendelkezésére álló időt hatékonyan tudja felhasználni, jó kapcsolatokat alakít ki a tanulókkal, hatékonyan alkalmazza a pozitív visszacsatolást.

-

Autonómiája és felelőssége:

Hatáskörében felelősséget vállal a 6–12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztéséért, a digitális környezetben való biztonságos tanulás, kommunikáció elősegítéséért.

Felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában.

-

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge:

Knows the theoretical background of individual treatment in the complex personality development of learners, the methodology of its practical adaptation for the optimal development of disadvantaged learners, learners with special educational needs, or

learners with integration, learning, and behavioural difficulties, and the creation of an effective educational, teaching, and learning environment. Knows the theory and classroom implementation of inclusive education.

Knows the school activities aimed at the comprehensive health development of children aged 6–12 and the theoretical background and practical application of pedagogical procedures.

-

Capabilities:

Shapes the methods and schedule of education to achieve the comprehensive health development of children aged 6–12. Correctly applies the practice material of special posture correction, which creates and maintains biomechanically correct posture.

Establishes a relationship with children's families based on mutual respect and trust, communicates professionally, clearly, and authentically, and is capable of supporting families on educational matters.

Capable of professionally reflecting on his/her activities and following the elements of the self-reflection process.

-

Attitude:

Guided by a commitment to supporting the optimal development of children aged 6–12.

Committed to the comprehensive health development of children aged 6–12.

Capable of using available time efficiently, establishing good relationships with pupils, and effectively applying positive feedback.

-

Autonomy and responsibility:

Takes responsibility for the comprehensive health development of children aged 6–12, and for promoting safe learning and communication in a digital environment within his/her scope of authority.

Participates responsibly in creating a harmonious, supportive atmosphere in his/her institution.

-

11. Előtanulmányi követelmények:

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. A lelki egészség társadalmi és biológiai alapjai (The social and biological foundations of mental health)

12.2. A stressz jelenségének alapjai (Fundamentals of the phenomenon of stress)

12.3. Stressztípusok: akut, krónikus, és toxikus stressz. A kiégés (elmélet, frontális oktatás) (Stress types: acute, chronic and toxic stress. Burnout)

12.4. A stressz típusai és hatásuk az iskolai teljesítményre és a viselkedésre

(felfedezésez tanulás) (Types of stress and their impact on school performance and behavior (discovery learning))

12.5. Ismeretellenőrzés: stresszel kapcsolatos élethelyzetek felismerése, és kezelésük (problémamegoldó tanulás-ellenőrzés) (Knowledge assessment: recognizing and managing stress-related life situations (problem-solving learning assessment))

12.6. A mentális zavarok rendszere (The system of mental disorders)

12.7. A tanulóknál előforduló legfontosabb mentális zavarok (The most frequent mental disorders among pupils)

12.8. Mentális zavarok felismerése és kezelése az iskolában. Tanácsadás (felfedezésez tanulás) (Recognizing and managing mental disorders in the school. Counseling (discovery learning))

12.9. Ismeretellenőrzés: mentális zavarok felismerése valós példák alapján: segítő viselkedés és tanácsadás (problémamegoldó tanulás-ellenőrzés) (Knowledge Assessment: Recognizing Mental Disorders Through Real-Life Examples; Supportive Behavior and Counseling (Problem-Solving Learning Assessment))

12.10. Drogok az iskolában (projektfeladat) (Drugs in school (project assignment))

12.11. A drogok legfontosabb típusai (The most important drug types)

12.12. A drogfogyasztók legfontosabb típusai (The most important types of consumers)

12.13. A drogok mellett és ellen (szerepjáték) (For and against drugs (role play))

12.14. Ismeretellenőrzés: a projekt feladat eredményeinek feldolgozása (Knowledge assessment: processing the results of the project assignment)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév/tavaszi; 7. félév/ősz;

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A 25%-nyi vagy három hiányzáson túli indokolt és igazolt távollét (pl. egészségügyi ok, szolgálatteljesítés) esetén a hallgató az oktatóval egyeztetett formában és határidővel pótolhatja a mulasztást. A hallgató köteles továbbá a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. Négyenél több hiányzás után a hallgató nem kaphat aláírást, a kurzus ebben az esetben nem teljesítettnek minősül.

Kedvezményes tanrenden lévő hallgatónak – az NKE Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában az e tanulmányi rendre vonatkozóan rögzített szabályok betartása mellett – a kurzus oktatójával egyeztetett formában elkészítendő feladatot szükséges teljesítenie a szorgalmi időszak végét megelőző utolsó munkanapig. A hallgatónak a kedvezményes tanulmányi rendet engedélyező határozat kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül szükséges felvennie a kapcsolatot a kurzus oktatójával az elkészítendő feladat teljesítési feltételeinek egyeztetése érdekében.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Ismeretellenőrzés rendje

Tesztfeladat minden új tananyag után;

Ismeretellenőrzési foglalkozáson mutatott teljesítmény (5., 9. és 14. hetek)

Az ellenőrzés eredményének kialakítási módja

Az új tananyagok utáni tesztfeladat öt kérdésből áll; minden jó válasz 20 pontot ér; értékelés: 0-20 pont: elégtelen; 40 pont elégséges; 60 pont közepes; 80 pont jó; 100 pont jeles.

Az ismeretellenőrzési gyakorlati feladatok megoldásának értékelése: elégtelen: a hallgató nem nyújtott be értékelhető megoldást; elégséges: a hallgató legalább egy feladat esetében értékelhető megoldást nyújtott be; közepes: a hallgató minden feladat esetében értékelhető megoldást nyújtott be; jó: a hallgató minden feladatra értékelhető megoldást nyújtott be, és legalább egy esetben okfejtése leszarmaztatható az órák tartalmából; kitűnő: a hallgató minden feladatra értékelhető megoldást nyújtott be, és legalább egy esetben megoldása kreatív.

A félévközi értékelés osztályzata az előző két értékelési forma súlyozott átlaga (óravégi tesztek súlya 0.5; ismeretellenőrzési gyakorlatokon mutatott teljesítmény súlya: 2).

Az elmaradt feladatok pótlásának lehetőségei

3-nál több elmaradt óravégi teszt esetén beadandó készítése az elmaradt tesztek témájában; ismeretellenőrzési gyakorlati munka pótlása: konzultáció keretében végzett gyakorlati munka.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Félévközi értékelés

A 15. pontban meghatározott félévközi értékelésen elért minimum elégséges (50% fölötti) teljesítmény.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges teljesítmény a félévközi értékelésen.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Haller József: Drogenciklopédia, MCC Press, Budapest 2023. ISBN: 9789636440213;
2. Haller József: Kriminálpszichiátria In Haller József (szerk.) Rendészeti pszichológia, Dialóg Campus, Budapest, Pécs 2020. ISBN: 978-963-531-192-7;
3. Haller József, Hazafi Zoltán, Kóródi Gyula: Stressz, kiégés és törvényi szabályozás Kiégésmegelőzés és stresszmenedzsment a közigazgatásban, Nemzeti Közzolgálati Egyetem, Budapest 2024. ISBN: 978-963-498-605-8;

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Füredi János, Németh Attila: A pszichiátria magyar kézikönyve (5. átdolgozott,

bővített kiadás), Medicina, Budapest 2015. ISBN: 9789632265209;

2. Lehrer P.M., Woolfolk R.L.: Principles and Practice of Stress Management, Guilford Press, New York 2021. ISBN: 1462545106;

Budapest, 2025.

Prof. dr. Haller József, PhD, habil.
egyetemi tanár
sk.

1. számú melléklet: Tanóra-, kredit- és vizsgaterv

[illegible]

2. számú melléklet: Előtanulmányi rend

Kódszám	Tantárgy	Előtanulmányi követelmény		Egyidejű felvétel megengedett (IGEN/NEM)
		Kódszám	Tantárgy	
Törzsanyag				
TTFTT201	(Pályaszocializációs gyakorlat 1.) Nevelési-oktatási intézmények tanári szemmel	TÓTKTK100	Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek	NEM